

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Přírodovědně-humanitní a pedagogická

Studijní program: Vychovatelství

Studijní obor: Pedagogika volného času

NABÍDKA VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT DDM VE VARNSDORFU

THE OFFER OF LEISURE ACTIVITIES IN THE CHILDREN AND YOUTH CENTRE VARNSDORF

Bakalářská práce: 12-FP-KPP-51

Autor:

Dana Schürová

Podpis:

.....

Vedoucí práce: Mgr. Tibor Slažanský, Ph.D.

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
63	19	2	10	14	2

V Liberci dne: 25. 4. 2013

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Dana Schürová
Osobní číslo: P10000101
Studijní program: B7505 Vychovatelství
Studijní obor: Pedagogika volného času
Název tématu: Nabídka volnočasových aktivit DDM ve Varnsdorfu
Zadávající katedra: Katedra pedagogiky a psychologie

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíle:

Zjistit aktuální stav a navrhnout možnosti realizace volnočasových aktivit v DDM.

Metody:

Obsahová analýza textových a obsahových materiálů.

Dotazník.

Požadavky:

Vymezení úlohy DDM v oblasti volnočasových aktivit.

Zhodnocení aktuální nabídky.

Návrh, pozorování a hodnocení konkrétní volnočasové akce.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

PÁVKOVÁ, Jiřina. Pedagogika volného času : teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času. Vyd. 2. Praha : Portál, 2001. 229 s. ISBN 80-7178-569-5 (brož.).

SPOUSTA, Vladimír. Teoretické základy výchovy ve volném čase : (Úvod do studia pedagogiky volného času). 1. vyd. Brno : Vydavatelství Masarykovy univerzity, 1994. 183 s. ISBN 80-210-1007-X.

Školství : školy a školská zařízení - školský zákon a vyhlášky, pedagogičtí pracovníci, vysoké školství, výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče : podle stavu k .. Ostrava : Sagit, [200-]-. sv. ÚZ (Sagit) ; č. 684.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Tibor Slažanský, Ph.D.

Katedra pedagogiky a psychologie

Datum zadání bakalářské práce: 30. dubna 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2013

doc. RNDr. Miroslav Brzezina, CSc.

děkan

L.S.

doc. PhDr. Tomáš Kasper, Ph.D.

vedoucí katedry

V Liberci dne 30. dubna 2012

Čestné prohlášení

Název práce: Nabídka volnočasových aktivit DDM ve Varnsdorfu
Jméno a příjmení autora: Dana Schürová
Osobní číslo: P10000101

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo. Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložila elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedla jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne: 25. 4. 2013

vlastnoruční podpis

.....
Dana Schürová

Poděkování

Chtěla bych tímto poděkovat za spolupráci, odbornou pomoc a trpělivost svému vedoucímu Bc. Mgr. Tiboru Slažanskému, Ph.D. který mi svými cennými radami pomohl k vypracování této bakalářské práce.

Anotace

V bakalářské práci se zabývám nabídkou volnočasových aktivit Domu dětí a mládeže ve Varnsdorfu. Účelem teoretické části je vymezit problematiku volného času a zřízení DDM. V praktické části charakterizuji konkrétní DDM ve Varnsdorfu a s ním spjatou činnost, která se týká pravidelné, příležitostné a prázdninové činnosti. V prázdninové činnosti jsem se zaměřila na příměstské tábory, kde jsem vyhodnotila program příměstského tábora z roku 2012. Dále analyzuji současný stav nabídky volnočasových aktivit a zjišťuji jejich návštěvnost. Pomocí dotazníkového šetření zjišťuji informovanost a zájem dětí na základních školách ve Varnsdorfu ohledně činnosti DDM. Šetření prokázalo, že největší zájem by děti měly o sportovní aktivity, které v DDM chybí. Na základě SWOT analýzy a výsledků dotazníkového šetření navrhuji plán realizace činnosti a doporučení pro následující školní rok 2013/2014. Vytvářím novou nabídku pravidelných zájmových útvarů, která je rozepsána v přesném časovém plánu a harmonogram propagační činnosti. V prázdninové oblasti navrhuji nové náměty na pobytové a příměstské tábory.

Klíčová slova

Výchova, volný čas, pedagog volného času, organizace, dům dětí a mládeže, zájmový útvar

Annotation

The theme of this bachelor thesis deals the offer of leisure activities in the Centre of children and youth in Varnsdorf. The purpose of the theoretical part is to define the issue of free time and the establishment of the Centre of children and youth. The practical part describes the Centre of children and youth in Varnsdorf, its regulars, occasional and holiday activities. The thesis is focused on the suburban camps and there is a camp program evaluation of the year 2012. In the next part thesis an analyzing of the current offered leisure activities and the quotes of attendance. Using the questionnaire survey the thesis reserches awareness and interest of children from primary schools in Varnsdorf for Centre activities. The investigation showed that the biggest interest would be about the sports activities. On the basis of SWOT analyse and results of questionnaires the thesis suggests the plan activities for realization. Also the work gives some recommendation for the academic year 2013/2014. There are new create suggestions of activities, timetables for activities and new topics for camps.

Keys words

Education, leisure time, pedagogue of leisure time, organization, Centre of children and youth in Varnsdorf, hobbies structure

Obsah

Seznam tabulek	11
Seznam grafů	11
Seznam obrázků	12
Seznam zkratk	12
Úvod	13
1 Volný čas	14
1.1 Vymezení volného času	14
1.2 Různé pohledy na volný čas	15
2 Výchova ve volném čase	17
2.1 Historie výchovy ve volném čase	17
2.2 Znaky výchovy ve volném čase	18
2.3 Principy výchovy ve volném čase	19
2.4 Funkce výchovy ve volném čase	19
3 Dům dětí a mládeže	20
3.1 Činnosti středisek pro volný čas	20
3.2 Proporcionalita činností Domu dětí a mládeže	22
3.3 Zájmová činnost	22
3.3.1 Obsahové členění zájmové činnosti	23
3.3.2 Klasifikace forem zájmové činnosti	23
3.3.3 Zájmová činnost podle druhů aktivity dětí, mládeže, dospělých	23
3.3.4 Struktura zájmového útvaru	23
3.4 Legislativní vymezení Domu dětí a mládeže	24
3.4.1 Pedagogičtí pracovníci Domu dětí a mládeže	25
4 Shrnutí	26
5 Dům dětí a mládeže ve Varnsdorfu	27
5.1 Umístění a prostorové vybavení	27
5.2 Nabídka činnosti DDM ve Varnsdorfu pro školní rok 2012/2013	29
5.2.2 Návštěvnost zájmových útvarů ve školním roce 2012/2013	32
5.2.3 Nabídka prázdninové činnosti	34
5.2.4 Nabídka příležitostné činnosti	35
6 Analýza stavu v posledních pěti letech	37

6.1	Zájmová činnost pravidelná.....	37
6.2	Prázdninová činnost.....	38
6.3	Příležitostná činnost.....	43
6.4	Propagace.....	45
6.5	SWOT analýza Domu dětí a mládeže ve Varnsdorfu	46
6.5.1	Závěry ze SWOT analýzy	47
6.6	Dotazníkové šetření	48
7	Návrh na rozvoj.....	56
8	Závěr	60
9	Literatura.....	61
10	Seznam příloh.....	63

Seznam tabulek

Tabulka 1: Návštěvnost ZÚ

Tabulka 2: Zájmová činnost pravidelná

Tabulka 3: Tuzemské tábory

Tabulka 4: Zahraniční pobyty

Tabulka 5: Příměstské tábory

Tabulka 6: Grafická podoba programu na příměstském táboře

Tabulka 7: Příležitostná činnost

Tabulka 8: SWOT analýza

Tabulka 9: Rozpis kroužků pro rok 2013/2014

Tabulka 10: Harmonogram propagační činnosti

Seznam grafů

Graf 1: Zájmová činnost pravidelná

Graf 2: Tuzemské letní a zimní tábory

Graf 3: Počet dětí na tuzemských táborech

Graf 4: Zahraniční pobyty

Graf 5: Příměstské tábory

Graf 6: Příležitostná činnost – počet připravených akcí

Graf 7: Příležitostná činnost – počet účastníků

Graf 8: Dotazník, otázka č. 1 – počet dívek a chlapců

Graf 9: Dotazník, otázka č. 2 – místo bydliště

Graf 10: Dotazník, otázka č. 3 – třída

Graf 11: Dotazník, otázka č. 4 – volný čas

Graf 12: Dotazník, otázka č. 5 – informovanost

Graf 13: Dotazník, otázka č. 6 – využití DDM

Graf 14: Dotazník, otázka č. 7 – návštěvnost

Graf 15: Dotazník, otázka č. 8 – nové oblasti ZÚ

Graf 16: Dotazník, otázka č. 9 – nové kroužky

Graf 17: Dotazník, otázka č. 10 – tábory

Graf 18: Dotazník, otázka č. 11 – příměstské tábory

Graf 19: Dotazník, otázka č. 12 – tematika tábora

Seznam obrázků

Obrázek 1: Budova DDM Varnsdorf

Obrázek 2: Děti z příměstského tábora

Seznam zkratek

DDM	Dům dětí a mládeže
MD	Mateřská dovolená
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
ZÚ	Zájmový útvar

Úvod

Tématem bakalářské práce je volný čas a nabídka volnočasových aktiv v DDM. Volný čas je součástí našeho života a je jen na nás, jak se s volným časem naučíme hospodařit. Způsob, jak naložit s volným časem je důležitý především v dětské populaci. Vhodně využitý čas u dětí a mládeže vede k prevenci sociálně-patologických jevů. Děti je dobré vést k různým činnostem, abychom těmto jevům předcházeli. Kromě toho mají děti šanci najít své nové záliby, kterým se mohou věnovat po celý život. V dnešní době je v provozu řada různých zařízení a organizací, které se náplní volného času zabývají. Příkladem takového zařízení je například Dům dětí a mládeže. Ve své práci jsem se konkrétně zaměřila na DDM ve Varnsdorfu.

Cílem bakalářské práce je zjistit aktuální stav a navrhnout možnosti realizace volnočasových aktivit v DDM. V činnostech, které DDM nabízí, jsem se zaměřila na zájmovou činnost pravidelnou a prázdninovou, kterou jsem zhodnotila. Na základě SWOT analýzy a dotazníkového šetření jsem navrhla nové možnosti realizace činnosti.

Bakalářská práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. V první části práce vymezuji teoretické pojetí volného času. Ve druhé části se zabývám samotným zařízením a kladu důraz na činnosti DDM. Výsledkem mé práce jsou nové možnosti pro dané zařízení.

1 Volný čas

Volný čas je součástí života každého z nás. Ve volném čase se můžeme věnovat činnostem, které máme rádi a které nás baví. Nejedná se o sféru činností, kterou vykonávat musíme. Mělo by se jednat o činnosti, které děláme dobrovolně. (Pávková a kol., 2008)

1.1 Vymezení volného času

Objasňováním volného času se zabývá mnoho autorů. Celou řadu definicí volného času najdeme ve spoustě odborných publikací. Volný čas je pro nás opakem našich povinností. Pro děti je volný čas doba mimo vyučování a doba, kdy se nemusí věnovat školním povinnostem a všemu co se vyučování týče. Jednoduché vymezení volného času můžeme nalézt i v pedagogickém slovníku. „*Volný čas – čas, se kterým může člověk nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Volný čas je doba, která zůstane z 24 hodin po odečtení času věnovaného práci, péči o rodinu a domácnost, péči o vlastní fyzické potřeby (včetně spánku). Na výchovu a vzdělávání ve volném čase je zaměřena pedagogika volného času.*“ (Průcha, 2001, str. 255)

Rozsáhlejší definici najdeme od stejného autora v knize Přehled pedagogiky: „*Volný čas lze charakterizovat jako svébytný, subjektivně vnímaný, kulturně a společensky podmíněný a časově vymezený prostor, ve kterém se jedinec nebo skupina lidí svobodně rozhoduje o způsobu seberealizace prostřednictvím rozmanitých činností (sportovních, kulturních, technických apod.), jimiž naplňuje své potřeby (především sekundární) a rozvíjí své zájmy. Do kategorie volného času nezahrnujeme čas vyhrazený pro školní vzdělání či práci, stejně jako činnosti spojené se sebeobsluhou (hygiena, stravování, nákupy, práce v domácnosti, doprava do zaměstnání apod.).*“ (Průcha, 2009, s. 379)

Další definicí, která je podobná definici J. Průchy vymezuje ve své knize Pedagogické ovlivňování volného času B. Hofbauer (2008, str. 10): „*Volný čas je částí lidského života mimo čas pracovní (návštěva školy a pracovní proces) a tzn. Čas vázaný, který zahrnuje biofyzilogické potřeby člověka (spánek, jídlo, osobní hygienu), chod rodiny, provoz domácnosti, péči o děti, dojíždění za prací a další nutné mimopracovní povinnosti.*“

J. Pávková ve své knize definuje volný čas takto: „*Volný čas je chápán jako opak nutné práce a povinností, doba, kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme je dobrovolně a rádi, přinášejí nám pocit uspokojení a uvolnění*“ (Pávková a kol., 2008, str. 13)

S definicí od J. Pávkové se shoduje i J. Němec, který ovšem svou definici volného času pojal trochu podrobněji. „*Je to čas, v němž člověk svobodně volí a dělá takové činnosti, které mu přinášejí radost, potěšení, zábavu, odpočinek, které obnovují a rozvíjejí jeho tělesné a duševní schopnosti, popř. i tvůrčí schopnosti. Je to čas, v němž je člověk sám sebou, nejvíce patří sám sobě, kdy koná převážně svobodně a dobrovolně činnosti pro sebe, popř. pro druhé, ze svého vnitřního popudu a zájmu. Pod pojmem volný čas se běžně zahrnují: odpočinek, rekreace, zábava, zájmová činnost, dobrovolné vzdělávání a dobrovolná společensky prospěšná činnost.*“ (Němec, 2002, str. 17)

Ze všech definicí je zřejmé, že volný čas je pro nás něco příjemného. Člověk má sám možnost vybrat si, jak svůj volný čas využije k různým činnostem. Všechny zmínění autoři se určitě shodují v jedné věci a to, že volný čas by měl být naplněn činnostmi, které budeme dělat dobrovolně a s chutí. Já se nejvíce přikláním k definici od J. Průchy v Pedagogickém přehledu. Volný čas člověku začíná po splnění svých povinností, kdy nastává čas pro odpočinek, zábavu a činnosti, které také přispívají k našemu rozvoji a realizaci. Ač samozřejmě za volný čas nepovažujeme činnosti zabezpečující existenci člověka jako je např. spánek, hygiena nebo příprava jídla. Někdy si i v těchto činnostech člověk najde zálibu a stane se tak jeho koníčkem. Tím je myšlena například příprava jídla neboli vaření. Naopak pro děti je trávení volného času také velice důležité, a to zpravidla z výchovných důvodů. Děti mají možnost trávit volný čas v zájmových útvarech, které je vedou k jejich rozvíjení. Samozřejmě musí být nabízené činnosti dobrovolné.

1.2 Různé pohledy na volný čas

Na problematiku volného času lze nahlížet z několika pohledů. Tyto jednotlivé pohledy zasahují i do volnočasových zařízení jako je právě Dům dětí a mládeže.

1. *Ekonomického:* Ekonomická oblast se zabývá mírou financí ve volném čase. Například kolik je investováno do zařízení pro volný čas. Problémem, ekonomického hlediska je, že se často považuje za samostatné odvětví a tak rezignuje na vzdělávací cíle a kultivaci osobnosti.

2. *Sociologické a sociálně-psychologické:* zkoumá především, jak volný čas přispívá k utváření mezilidských vztahů. Dále se zabývá sociální péčí a tím, zda má prostředí, ve kterém dítě vyrůstá vliv na způsobu využívání volného času. Tvrdí, že je jasné, že rodiny, které neplní správně výchovnou funkci, se velmi často vyznačují nezájmem o to, jak jejich dítě tráví volný čas. Samozřejmě je zde dále škola a další výchovná zařízení, která do jisté míry tuto situaci kompenzují, ale vždy je na prvním místě rodina, která má na takovou situaci největší vliv, protože většinou nám jde naše rodina vzorem ať už pozitivním, tak negativním. Pokud tedy z výchovného hlediska nefunguje rodina a situaci nezlepší ani školská či výchovná zařízení, může tato situace u dítěte vést k nežádoucím jevům, jako jsou kriminalita, vandalismus, brutalita, alkohol či drogy. Mezi další sociální vlivy jsou především televize a počítače, které vedou k tomu, že děti ztrácí o trávení volného času venku, v přírodě nebo na hřišti zájem. Uzavírají se do virtuálního světa a doslova propadají dnešní technologii. Často je toto také příčina špatného pedagogického vedení.
3. *Politické:* Politické hledisko zvažuje, do jaké míry bude stát svými orgány zasahovat do volného času populace. Dále se zabývá školskou politikou a tím, zda má být věnována pozornost zařízením pro ovlivňování volného času. Stát by se měl z hlediska volného času zajímat především o náležitosti, jako jsou například:
 - zakládání, financování a ovlivňování zařízení pro volný čas
 - pomoc organizacím pracujícím s dětmi a mládeží
 - ve vytváření kladných postojů dospělých, atd.
4. *Zdravotně-hygienický pohled:* Sleduje, jak lze podporovat zdravý tělesný i duševní vývoj člověka. Jejich zájem je v uspořádání režimu dne, hygiena prostředí a sociálních vztahů, hygiena duševního života, atd. Odborníci tvrdí, že pokud člověk umí správně využívat svůj volný čas, značně se tato situace projeví na jeho zdravotním stavu.
5. *Pedagogické a psychologické:* Toto hledisko se zabývá věkovými a individuálními zvláštnostmi související s volným časem. Volný čas dětí a mládeže má z pedagogického hlediska dva úkoly a těmi jsou výchova ve volném čase (naplňování volného času smysluplnými aktivitami) a výchova k volnému času (seznamuje jedince s možnostmi zájmových aktivit, na jejichž základě se jedinec svobodně rozhoduje pro aktivitu, která povede k jeho uspokojení a seberealizaci). (Pávková, 2008)

2 Výchova ve volném čase

Výchova ve volném čase neboli mimoškolní výchova je označení pro práci s dětmi mimo vyučování. Je to výchova organizovaná mimo školu. Jedná se především o práci v kroužcích, soutěže a hry. Tato výchova je uskutečňována v různých zařízeních, organizacích, institucích, atd. Mezi nejznámější patří např. Domy dětí a mládeže nebo Centra volného času. Kromě pojmu mimoškolní výchovy se o této činnosti mluví jako o pedagogice volného času nebo pedagogice zážitku. Volný čas vytvořil samostatnou oblast a zároveň se stal součástí života a působení rodiny, školy a sociálního prostředí. Ve výchově je důležité především pedagogické ovlivňování dětí a mládeže, protože se jedná o významnou oblast výchovného působení. Poskytuje tak příležitost vést jedince k vhodnému využívání volného času. (Němec, 2002)

2.1 Historie výchovy ve volném čase

Když nahlédneme do historie volného času, zjistíme, že volný čas je rozlišován po celou dobu lidstva. S vývojem volného času je spojen denní režim, který se neustále mění s vývojem společnosti, která prošla revolucemi od zemědělství k industrializaci. Dříve u zemědělců přebývala práce, volného času měl zemědělec mnohem méně než člověk z vyšší společenské vrstvy. (Spousta, 1994)

Výchovou a vzděláváním se po celou dobu lidské existence zabývala řada pedagogických myslitelů, reformátorů a dalších významných osobností, které ovlivnili společnost. Pojem výchovy a vzdělávání se poprvé objevil v 4. tisíciletí př. Kr. v Egyptě, v Mezopotámii a v Persii, kdy se poprvé začali vznikat školy při chrámech a panovnických dvorech. (Jůva, 2003)

Přelomové bylo pro mimoškolní výchovu období 20. století, kdy začaly vznikat domy pionýrů a mládeže, zájmové kluby, spolky, domy kultury, školní družiny.

Ve 20. století narůstá požadavek nové výchovy. Na jedné straně sílí kritika tradiční výchovy školy, na druhé se formulují požadavky na moderní výchovu. (Jůva, 2003)

Na přelomu století se stal významnou osobností pro výchovu E. T. Seton (1860 – 1946), který klade velký důraz na vztah k přírodě. Je autorem Knihy lesní moudrosti a zakladatelem hnutí Woodcraft Indians. V tomto hnutí byla hodnotou čest, odvaha a nezávislost. Vzorem byl

indián. Hnutí mělo vliv na založení skautingu. Mělo asi 1000 členů. Cílem bylo ozdravení a osvěžení člověka. (Přadka, 1999)

Jak už bylo řečeno, z principů tohoto hnutí čerpal dále skauting, který byl roku 1907 založen lordem Robertem Baden-Powellem (1857 – 1941). Skauting se stal nejrozšířenějším hnutím mezi dětmi a mládeží. V počátcích byl skauting pouze pro chlapce a jeho cílem bylo vychovat budoucí vojáky Britského impéria. Jednalo se o výchovu prostřednictvím outdoorových aktivit. Roku 1911 vznikl Junák, jehož zájmem nebylo vychovávat Britské vojáky, ale začal klást důraz na přírodu a aktivity spojené s přírodou. V hnutí museli účastníci dodržovat skautský zákon a také složit skautský slib. Cílem bylo zlepšit svět prostřednictvím jednotlivých lidí. (Přadka, 1999)

V současné době je volný čas spojen spíše s konzumem a přesně takto to definoval J. Němec ve své knize Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času (2002, s. 16): *„Člověk se stává otrokem svých potřeb. Pracuje, pracuje, mnohdy dře, kupuje, obstarává, zařizuje, pořizuje, ale nemá volný čas, v němž by žil radostně. Nemá čas pro sebe ani své nejbližší, vzdává se bezprostředních lidských setkání, protože musí pracovat, obstarávat a konzumovat.“*

Z tohoto průřezu dějinami výchovy ve volném čase můžeme usoudit, že pro každou dobu znamenal volný čas něco jiného a od této skutečnosti se odvíjela i výchova. Volný čas je ovlivňován aktuálním děním ve společnosti.

2.2 Znaky výchovy ve volném čase

Výchova ve volném čase se liší především ve vztazích mezi vychovatelem a vychovávaným od vztahu mezi učitelem a žákem. Výchova je méně formální. Proto je název pro výchovu ve volném čase nazýván výchovou neformální. Vychovatel má spíše motivovat a vzbuzovat u dítěte zájem. Cílem výchovy je naučit jedince hospodařit s volným časem. Výchova ve volném čase vyžaduje podmínky vhodné pro zájmové činnosti. Při práci jsou důležité hry a hračky.

Výchova ve volném čase je přesně vymezena těmito znaky:

- probíhá mimo povinné vyučování,
- probíhá mimo bezprostřední vliv rodiny,
- je institucionálně zabezpečena,
- probíhá převážně ve volném čase. (Pávková, 2008)

2.3 Principy výchovy ve volném čase

Pro výchovu ve volném čase platí obecné požadavky, které většinou nazýváme jako principy mimoškolní výchovy:

- princip pedagogického ovlivňování volného času,
- princip jednoty a specifčnosti výchovy ve vyučování a mimo vyučování,
- princip dobrovolnosti,
- princip aktivity,
- princip odpočinkového a rekreačního zařízení,
- princip zájmového zaměření,
- princip pestrosti a přitažlivosti činnosti. (Pávková, 2008)

2.4 Funkce výchovy ve volném čase

Výchova ve volném čase je specifická oblast výchovného působení, která plní funkci výchovně-vzdělávací, preventivní, zdravotní a sociální. Výchova mimo školu přispívá k prevenci nežádoucích forem chování prostřednictvím pedagogického ovlivňování. Výchovné zařízení, kterým je i DDM, musí plnit tyto funkce. Každé zařízení však plní funkce v různé míře, podle toho jakého je charakteru.

Výchovně vzdělávací funkce – na tuto funkci je v jednotlivých institucích kladen obzvláště velký důraz. Podílejí se na schopnosti rozvíjení dětí a mládeže, kultivaci a uspokojování jejich zájmů a potřeb. Dále na formování postojů a morálních vlastností. Skrze zajímavé činnosti se zařízení snaží děti motivovat ke společensky žádoucímu využívání volného času. Úspěchy v zájmových útvarech přinášejí pocit uspokojení, příležitost k seberealizaci a sebehodnocení.

Zdravotní funkce – tuto funkci plní zařízení v tom smyslu, že přispívají k usměrňování režimu dne tak, aby vedl ke zdravému životnímu stylu. Z tohoto důvodu tuto funkci plní činnosti, které jsou provozovány na čerstvém vzduchu, pohybové, tělovýchovné a sportovní činnosti. Ke zdravému duševnímu vývoji přispívají instituce i tím, že děti mají šanci být v příjemném prostředí, mezi oblíbenými lidmi a dělat činnost, která je baví.

Sociální funkce – tato funkce má také velký význam pro děti, které pocházejí z konfliktního rodinného prostředí. Součástí sociální funkce je i nácvik komunikativních dovedností, rozvoj sociálních kompetencí a seznamování s pravidly společenského chování. (Pávková, 2008)

3 Dům dětí a mládeže

Dům dětí a mládeže je střediskem pro volný čas. Tato střediska se zabývají zájmovou činností a jsou zřizovány jako jedna z možných forem středisek pro volný čas dětí a mládeže ze zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon. Jejich posláním je naplňovat rekreační a výchovně-vzdělávací funkci širokou zájmovou působností. Zřizovateli DDM mohou být kraj, obec, církev nebo jiný soukromý subjekt. (Pávková, 2008)

3.1 Činnosti středisek pro volný čas

Vymezení je podle J. Pávkové (2008), která činnost středisek rozdělila do několika oblastí.

1. Pravidelná zájmová činnost

Zájmová činnost je činnost organizovaná, která probíhá v zájmových útvarech, což je obecné pojmenování. Zájmový útvar může mít dále tyto podoby:

Kroužek je menší zájmový útvar, jehož činnost směřuje zpravidla na vnitřní obohacení členů (rybářský kroužek, modelářský kroužek, atd.)

Soubor je zájmový útvar, jehož činnost směřuje zpravidla k veřejné produkci výsledků činnosti (pěvecký, taneční, hudební, atd.)

Klub je zájmový útvar s volnější organizační strukturou a s možnou převažující receptivní činností členů (filmový klub).

Kurz je útvar s vymezenou délkou trvání – zpravidla kratší než jeden rok. Jeho činnost směřuje k osvojení určitého množství vědomostí či dovedností (kurzy drhání, vaření, atd.)

2. Zájmová činnost příležitostná

Tato činnost zahrnuje nabídku organizovaných příležitostných nebo cyklických akcí výchovně-vzdělávacího nebo rekreačního charakteru. Je pro ni vymezen určitý čas a je organizována nebo přímo řízena pedagogem. Činnost neprobíhá průběžně, ale pouze nárazově. Do této aktivity zahrnujeme např. místní soutěže a turnaje, přehlídky, výlety, zájezdy, exkurze, divadelní představení, cykly přednášek. Specifickou formou příležitostné činnosti jsou tzv. příměstské tábory, které probíhají o prázdninách a plní charakter sociální služby pro děti zaměstnaných rodičů.

3. Nabídka spontánních aktivit

Spontánní činnosti nemají stanovený začátek ani konec. Jedná se o průběžnou nabídku činností, které jsou pedagogicky a organizačně ovlivňovány pedagogy nepřímo. Nabídka je využívána individuálně nebo skupinami účastníků podle jejich momentálního zájmu. Jsou vymezeny pouze provozní dobou zařízení. Příkladem této nabídky mohou být otevřené dětské herny, čítárny, sportoviště, dopravní hřiště, posilovny, poradenská a konzultační střediska, putovní trasy se sítí ubytoven.

4. Garance a organizace soutěží a přehlídek vyhlašovaných nebo doporučovaných MŠMT ČR

Součástí výchovně-vzdělávací práce DDM jsou také soutěže. Jejich posláním je vyhledávat v práci s dětmi a mládeží talenty a následně je motivovat pro účelné využití volného času. Soutěže dále umožňují srovnávání pedagogických postupů při vedení dětí a mládeže ve výchovně vzdělávací práci. Podíl DDM spočívá v přípravě, propagaci, zabezpečení vlastního průběhu a vyhodnocení soutěže.

5. Prázdninová táborová činnost

Prázdninovou táborovou činností rozumíme organizovanou činnost s dětmi, mládeží i s rodiči a dětmi, provozovanou v době dlouhodobého volna – tj. o letních, jarních či vánočních prázdninách. Doba trvání tábora je zpravidla delší než pět dnů.

6. Odborná pomoc

Vyhláška o činnosti středisek pro volný čas dětí a mládeže umožňuje těmto zařízením poskytovat odbornou pomoc ostatním subjektům pečujícím o volný čas dětí a mládeže jak v resortu školství, tak občanským sdružením pracujícím s dětmi a mládeží a sdružením dětí a mládeže. Pomoc DDM poskytují formou seminářů, školení, přednášek, atd.

3.2 Proporcionalita činností Domu dětí a mládeže

Struktura činností a aktivit je dána u každého DDM místními podmínkami. Zpravidla však takto:

- zájmová činnost pravidelná 20 - 60 % náplně činnosti,
- zájmová činnost příležitostná 20 - 40 %,
- prázdninová a víkendová činnost 10 - 20 %,
- postupové soutěže 1 - 5 %,
- práce s talenty 2 - 7 %,
- nabídka spontánních aktivit 5 - 10 %,
- odborná pomoc 1 - 6 %,
- jiné specifické činnosti 5 - 12 %. (Pávková, 2008)

DDM nabízejí výchovně-vzdělávací aktivity a tvoří síť výchovně-vzdělávacích zařízení. Týdně projde těmito zařízeními v zájmové činnosti pravidelně 12-16 % dětské populace školního věku, další děti a mládež se zapojují do nepravidelných akcí.

DDM jsou v provozu celoročně. Zájmové útvary sice probíhají jen v průběhu školního roku, ale o prázdninách se DDM věnuje prázdninovým pobytovým táborům, které mají rekreační charakter nebo jsou zaměřeny na oblast zájmové činnosti. Kromě pobytových táborů se DDM o prázdninách věnuje i příležitostné činnosti, do které spadají příměstské tábory. Téměř třetina jejich akcí je o sobotách a nedělích.

Nabídka DDM je určena nejen žákům školního věku, ale i mládeži, dětem předškolním a jejich rodičům. (Pávková, 2008)

3.3 Zájmová činnost

Zájmové činnosti jsou aktivity zaměřené na uspokojování a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů a schopností. Podílí se na formování názorů, postojů a přesvědčení jedince. Zájmová činnost má na rozdíl od zábavy a odpočinku vždy aktivní charakter. Zájem můžeme charakterizovat jako osobnostní vlastnost, vyjadřující vztah k předmětům či jevům, kterým člověk připisuje zvláštní význam. (Němec, 2002)

3.3.1 Obsahové členění zájmové činnosti

1. Vědeckotechnické a vědecké (modeláři)
2. Technicko-praktické (vaření)
3. Společenskovední (jazykové)
4. Přírodovědné (rybáři)
5. Esteticko-výchovné (výtvarné, hudební)
6. Tělovýchovné, sportovní a turisticky zaměřené (atletika, gymnastika, plavání, bruslení, florbal). (Němec, 2002)

3.3.2 Klasifikace forem zájmové činnosti

1. Činnosti pravidelné, organizované v relativně stálých zájmových útvarech (kroužek, oddíl, klub)
2. Činnost pravidelná, která má individuální charakter (hra na hudební nástroj, výuka cizích jazyků)
3. Příležitostná činnost organizovaná jako jednorázová nebo cyklická kolektivní akce (kurzy: lyžařské, plavecké, taneční, letní tábory)
4. Příležitostná činnost individuálního charakteru (poslech hudby, návštěva kulturních a sportovních akcí). (Němec, 2002)

3.3.3 Zájmová činnost podle druhů aktivity dětí, mládeže, dospělých

1. Receptivní – jedinci se účastní jako diváci nebo posluchači, jako příklad můžeme uvést: návštěva kina, divadla, koncertu, výstavy, přednášky, atd.
2. Aktivně tvořivé – jedinci se podílejí sami na činnosti v zájmových útvarech nebo na individuální činnosti, např. besedy, soutěže, práce v dílně. (Němec, 2002)

3.3.4 Struktura zájmového útvaru

1. Zahájení – přivítáme se a zjistíme prezenci. Tento akt přináší činnosti určité soustředění a uklidnění. Doporučujeme důsledné provádění na počátku schůzky, neboť nám pomůže při odstraňování pozdních příchodů.

2. Vytvoření vstupní atmosféry – „společné naladění“ – Děti se scházejí ovlivněny předchozími zážitky, které mohou způsobit jejich únavu, rozmrzelost, a proto podle převažující nálady volí vedoucí činnost k navození společné pracovní atmosféry.
3. Motivace činnosti – Děti potřebují vědět: co budou dělat, k jakým výsledkům by měli dojít a proč byla vybrána činnost či její forma apod. Již přiměřený obsah je motivující, též osobní zaujetí vedoucího, pomůcky a materiály, které použijeme.
4. Vlastní činnost – Vedoucí má mít jasně vytyčený cíl činnosti, promyšlený metodický postup, organizaci a připravené pomůcky. U některých činností promyšlené bezpečnostní opatření, aby nedošlo ke zranění svěřenců.
5. Závěr schůzky – Po skončení činnosti následuje zhodnocení jejího průběhu a dosažených výsledků. (Němec, 2002)

3.4 Legislativní vymezení Domu dětí a mládeže

Podle školského zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, je DDM školským zařízením. Tento zákon stanovuje pro DDM podmínky, za nichž se zájmové vzdělávání a výchova uskutečňuje. Zřizovatelem DDM je kraj, jehož předmětem činnosti jsou úkoly v oblasti školství. Školské zařízení, kterým je DDM uskutečňuje vzdělávání podle školního vzdělávacího programu. Školní vzdělávací program stanovuje konkrétní cíle, délku, formy, obsah a časový plán vzdělávání. Školní vzdělávací program vydává ředitel školského zařízení.

Dalším zákonem vztahujícím se k zařízení DDM je zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, dle kterého musí zařízení DDM splňovat určité podmínky. Těmito podmínkami se myslí hygienické požadavky na prostory a provoz školských zařízení. Školská zařízení jsou povinna zajistit, aby byly splněny hygienické požadavky upravené prováděcím právním předpisem na vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou, úklid. Uživatelé budovy DDM jsou dále povinni zajistit, aby vnitřní prostředí v budově odpovídalo hygienickým limitům chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů, upravených prováděcími právními předpisy.

DDM se zabývá zájmovým vzděláváním, ke kterému se vztahuje vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Účastníky zájmového vzdělávání mohou být děti, žáci a studenti, ale také pedagogičtí pracovníci, rodiče nebo další fyzické osoby. Zájmové vzdělávání lze uskutečňovat několika formami: příležitostnou činností, která není spojena s pobytem, dále činností pravidelnou, táborovou, osvětovou včetně shromažďování a poskytování informací,

individuální práci a využitím otevřené nabídky spontánních činností. DDM poskytuje činnost zájmového vzdělávání, která se uskutečňuje ve více oblastech. Středisko vykonává činnost po celý školní rok a to i v době, kdy neprobíhá školní vyučování. Účastníci jsou k činnosti přijímáni na základě podání přihlášky bez ohledu na místě trvalého bydliště.

DDM se řídí pracovním řádem, který je stanoven ve vyhlášce č. 263/2007 Sb., pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení.

Podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, je pracovník DDM zařazen do kategorie pedagog volného času. (Školské zákony, 2008)

3.4.1 Pedagogičtí pracovníci Domu dětí a mládeže

Dle zákona č. 563/2004 Sb., se k pedagogům volného času vztahují další povinnosti. Minimální míra jejich výchovné činnosti je stanovena vedením nejméně dvou zájmových útvarů. Míra výchovné činnosti se vztahuje i na ředitele DDM. Další prací pedagogů je zajištění přímé výchovné činnosti při příležitostných akcích, táborech, soutěžích apod. Pracovníci DDM se řídí Pracovním řádem pro pedagogické pracovníky, který vydalo MŠMT ČR. Na činnosti DDM se podílejí další externí a dobrovolní pedagogové, s nimiž musí DDM uzavřít dohodu o provedení práce nebo dohodu o pracovní činnosti, aby byly založeny zákonné pracovněprávní vztahy. Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada složená z interních pedagogů, externistů, zástupců, rodičů a dalších aktivistů. Ke specifickým pedagogickým dovednostem požadovaným u pracovníků středisek volného času patří zejména schopnost připravit a zorganizovat nabídku aktivit pro volný čas, znalost pedagogických zásad a metodiky vedení zájmových činností a schopnost jejich tvořivé aplikace.

Když pomineme otázku zájmových útvarů, která je pro pedagogické pracovníky DDM hlavní náplní, musí plnit i další požadavky, které se týkají příprav na zájmové útvary a přípravy akcí po stránce materiální i obsahové, které se od nich očekávají a jsou důležité pro plánování a vedení údajů o činnosti DDM. Tato činnost se týká například sestavování ročního plánu, který z podkladu pracovníků sestavuje ředitel. Plán obsahuje seznam zájmových útvarů, prázdninové tábory, soutěže a jiné aktivity. Další povinností zaměstnanců je vedení deníků zájmových útvarů, kde se eviduje počet účastníků, o jaké účastníky se jedná a plán činnosti. Nezbytnou součástí, kterou zaměstnanci musí pro dokumentaci zajistit, jsou přihlášky členů zájmových útvarů. (Pávková, 2008)

4 Shrnutí

Jak již víme, volný čas je součástí života každého z nás. Definicemi volného času se zabývá celá řada autorů. Někteří se ve svém názoru na volný čas shodují, jiní nikoliv. Většina autorů se ovšem shoduje. Že volný čas je opakem našich povinností a že činnosti ve volném čase by měly být dobrovolné a měly by nám přinášet radost. Z hlediska středisek nebo organizací lze na volný čas nahlížet z pohledu ekonomického, sociologického a sociálně-psychologického, politického, zdravotně-hygienického, pedagogického a psychologického. V dětské populaci ve volném čase hraje důležitou roli výchova, které se dětem dostává prostřednictvím rodičů nebo volnočasových zařízení. Výchova neboli mimoškolní výchova je označení pro práci s dětmi mimo vyučování. Po dobu lidské existence prošla velkým vývojem. Oblastí výchovy se zabývala celá řada myslitelů a pedagogů, kteří svými poznatky přispěli k rozvoji společnosti. Velkou osobností celé doby je především Jan Amos Komenský. Který přispěl svými myšlenkami nejen k rozvoji výchovy, ale k celé oblasti vzdělávání. Výchova plní výchovně-vzdělávací, zdravotní a sociální funkce, které musí splňovat i zařízení pro volný čas. Jedním takovým zařízením je Dům dětí a mládeže, který je podle zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, školským zařízením. DDM se zabývá zájmovým vzděláváním, které je rozděleno do několika oblastí. Jedná se o činnost pravidelnou, příležitostnou a prázdninovou. Činnosti DDM nám pomáhají vyplňovat náš volný čas. Zřizovatelem zařízení je kraj. Zaměstnanci DDM jsou pedagogičtí pracovníci, kteří spadají dle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících do kategorie pedagog volného času.

5 Dům dětí a mládeže ve Varnsdorfu

Při otevření webových stránek DDM ve Varnsdorfu (www.ddmvarnsdorf.eu) se o zařízení dozvíte základní informace. Tyto informace se týkají především zřizovatele, budovy, kde se DDM nachází a jakou činnost DDM nabízí.

Dům dětí a mládeže ve Varnsdorfu je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. V minulých letech byl zřizovatelem DDM kraj. Od 1. 1. 2012 je zřizovatelem zařízení město Varnsdorf. Hlavním předmětem činnosti DDM je uskutečňování zájmového vzdělávání pro děti, žáky, studenty, pedagogické pracovníky, zákonné zástupce nezletilých účastníků a další fyzické osoby, a to formami, které jsou uvedeny ve vyhlášce č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Budova se nachází v centru města, kde sdílí prostory společně s knihovnou a hudebním oddělením. Provozní doba je od pondělí do pátku od 9:00 – 18:00 hod. V DDM pracují dva pedagogové volného času, jedna ekonomka a 16 externích pracovníků.

DDM každoročně nabízí téměř 40 zájmových útvarů. K navštěvované skupině kroužků patří především kroužky keramické, výtvarné, taneční a hudební kroužky, kroužky rybářů a leteckých modelářů. Pro děti z mateřských školek a Speciální MŠ a ZŠ má DDM kurzy keramiky. Celkem navštěvuje kroužky 365 dětí, žáků a studentů.

DDM ve Varnsdorfu kromě zájmových kroužků, které děti navštěvují celoročně, pořádá také příležitostní akce, mezi které patří různé výlety, sportovní akce, akce k svátku matek, masopustu a spoustu dalších akcí pro děti i mládež a samozřejmě i pro jejich rodiče. O prázdninách jsou samozřejmostí tábory. Každý rok dokonce DDM pořádá ozdravný pobyt do Španělska. Pro méně náročné je přichystán desetidenní tábor do okolí. V tomto roce se vyjelo na Malou Skálu. Již několikátým rokem DDM pořádá i příměstské tábory, které probíhají ve dvou termínech a to jeden týden v červenci a týden v srpnu. Příměstské tábory jsou určeny především pro děti od 6 do 10 let, ale ve skutečnosti jsou přijímány i děti mladší, což může rodičům pomoci především při dočasném uzavření školky atd.

5.1 Umístění a prostorové vybavení

Vlastním pozorováním jsem o umístění a prostorovém vybavení zjistila tyto informace:

DDM ve Varnsdorfu již za dobu svého provozu vystřídal řadu míst působení. Před několika lety byla pro zařízení DDM zrekonstruována budova bývalé průmyslové školy, kde od té

doby DDM sídlí společně s knihovnou dospělého, dětského a hudebního oddělení. Budova DDM se nachází v centru města. Před budovou je nově postavené dětské hřiště, kde se nachází spousta zajímavých atrakcí.

Co se týče prostorového vybavení, má DDM k dispozici jedno patro budovy, kde se nachází malá zrcadlová tělocvična, velká kuchyň, která se využívá v průběhu příměstských táborů a jiných vícedenních akcí ke stravování. Kromě toho je kuchyň využita pro řadu kroužků, jako je například keramika nebo výtvarný kroužek. Dále se v budově nachází menší volná místnost pro pohybové kroužky. Dále herna, kde každý den probíhá školička a kde je kromě malých stolečků a hraček i klavír. Proto v této místnosti odpoledne probíhají i hudební kroužky. Další místností je místnost leteckých modelářů, která je určena pouze jim jako dílna. Poslední místností pro veřejnost je klubovna, kde se nachází stoly na stolní tenis. Dalšími prostory DDM je kancelář pro paní ředitelku a zaměstnance, sklad s vybavením, sociální zařízení pro pány i dámy a malá kuchyňka s pračkou. Pro přehlednost jsem připravila seznam místností:

- Keramika – místnost, která slouží jako kuchyň v průběhu akcí a táborů. Probíhá zde řada kroužků, jako je například keramika nebo výtvarné činnosti.
- Nová místnost – slouží především pro jazykové a méně prostorově náročné pohybové aktivity jako je například joga.
- Modelárna – určena zejména pro letecké modeláře.
- Herna – v dopoledních hodinách v místnosti probíhá školička. Odpoledne se herna využívá především pro hudební útvary, protože je v místnosti umístěn klavír.
- Sál I – zrcadlová tělocvična pro pohybové a taneční aktivity.
- Sál II – nachází se v areálu plaveckého bazénu. DDM místnost pronajímá pro taneční útvary.
- Klubovna – prostorná místnost, která slouží kromě rybářů i pohybovým útvarům.

Kromě již zmíněných prostorů má DDM možnost pronajímat tělocvičnu s lezeckou stěnou, která patří městu.

5.2 Nabídka činnosti DDM ve Varnsdorfu pro školní rok 2012/2013

Dům dětí a mládeže ve Varnsdorfu nabízí řadu zájmových útvarů, které probíhají pravidelně. Na webových stránkách DDM (www.ddmvarnsdorf.eu) se dozvíte o aktuálních zájmových útvarech, které DDM poskytuje. Mezi tyto zájmové útvary patří kroužky z oblasti hudební, taneční, pohybové a výtvarné výchovy. Dále poskytuje služby v oblasti předškolní výchovy. Jedná se o školičku pro předškolní děti ve věku 2,5 až 6 let, která probíhá v dopoledních hodinách od 9 do 12 hodin. Tato školička je k dispozici především maminkám, které nemají možnost umístit dítě do státní školky, nebo pro maminky, které potřebují jen příležitostní hlídání dětí. Další službou, kterou DDM poskytuje, jsou letní pobytové tábory, které se pořádají každé léto a které jsou organizovány také v zahraničních destinacích. Kromě pobytových táborů DDM nabízí i tábory příměstské, které probíhají ve dvou turnusech o letních prázdninách a většinou také o jarních prázdninách. Poslední důležitou činností DDM je pořádání akcí ve spolupráci s městem k různým příležitostem, jako je například Den dětí, Vánoce, Mikulášská, Masopust, atd.

5.2.1 Nabídka zájmové činnosti pravidelné

V zájmové činnosti DDM nabízí celou řadu kroužků. Po dobu fungování DDM se většinou v září otevírají kroužky stejné jako v roce předešlém. Někdy dochází jen k drobným změnám. Zájmové kroužky se rozdělují na několik kategorií. Na kroužky pro předškoláky, kroužky pro školáky a kroužky pro mládež a dospělé. Cena za kroužek se pohybuje v rozmezí od 400 do 700 Kč za školní rok. Nabídku zájmových útvarů a další informace týkající se náplně ZÚ a ceny si lze prohlédnout na webových stránkách DDM (www.ddmvarnsdorf.eu). Nabídka ZÚ pro předškoláky, školáky i mládež a dospělé:

Zájmové útvary pro předškoláky

Mažoretky – kroužek určený pro děvčata ve věku od 4 do 6 let. Děti se naučí základy rytmiky, točení s hůlkou a připravují se na vystoupení.

Aerobik – kroužek s názvem Poupátka, který je určen pro děvčata od 3 do 5 let. Děti se seznámí se základy aerobiku, základními kroky, rytmikou. Naučí se první malé sestavy a vystoupí na veřejnosti.

Pastelka – výtvarný kroužek určený pro děti od 5 do 7 let. Děti se seznámí s různými výtvarnými technikami.

Výtvarka se šikulkou – pro děti od 2,5 do 5 let. Výtvarné tvoření dětí společně s maminkami.

Foukálek – hra na flétnu pro děti od 3 do 7 let. Děti se naučí základům správného dýchání a zvládnutí základní techniky.

Vlaštovky I. – kroužek pro děti s handicapem, ve kterém je pro děti připravena hodina her, pohádek a zábavy.

Hejbásek – pohybový kroužek pro děti zaměřen na celkový tělesný a pohybový rozvoj dětí.

Batolátka – program pro předškolní děti s maminkami.

Školička – Berušky – určeno pro děti od 2,5 do 6 let, které nenavštěvují mateřskou školu každé dopoledne ve všední den od 9 do 12 hodin.

Sboreček – pro děti od 3 do 7 let, které rády zpívají písničky.

Angličtina s úsměvem – pro předškoláky s výukou Aj hravou formou.

Keramika pro nejmenší – pro děti od 5 do 7 let. První tvořivé doteky s hlinou.

Keramika pro MŠ – kroužek pro děti z mateřských škol, který probíhá v dopoledních hodinách. Děti se seznámí s hlinou a naučí se vytvářet keramické výrobky.

Tanečky pro malé neposedy – taneční kroužek pro děti od 3 do 5 let, kde se seznámí s jednoduchou choreografií, hudebně pohybovými hrami, rytmizací říkadel.

Zájmové útvary pro školáky

Mažoretky – kroužek je rozdělen do čtyř skupin dle věkových kategorií (Miniberušky, hvězdičky, Žabky, Juniorky). Děti se naučí správných pohybových návyků a cvičení s hůlkou.

Roztleskávačky – kroužek rozdělen do tří skupin dle věkové kategorie. Dívky se naučí taneční choreografie.

Břišní tance – pro dívky od 10 do 12 let. Děti se seznámí s orientálním břišním tancem.

Aerobik – pro dívky od 6 do 10 let. Dívky se seznámí se základními kroky a naučí se krátké sestavy.

Moderní tance – kroužek rozdělen do dvou skupin. Pro dívky od 6 do 11 let a od 12 do 15 let, kde se naučí taneční prvky ve stylu dance, disko, hip-hop, street a další.

Renesanční tance – pro dívky od 7 let. Seznámení s prvním historickým tancem, který vychází z přirozených pohybů.

Zumba – pro děti od 9 do 15 let. Cvičení a tanec v jednom.

Mraveneček – pro kluky a děvčata od 1. do 5. tříd. Základy zdravotní hravou formou.

Bavlnka – pletení přívěsků, náramků, výroba z drátků. Pro děti od 8 let.

Mlsánek – pro děti od 4. tříd. Zásady stolování, příprava pokrmů.

Mladý novinář – každý měsíc budeme kompletovat časopis a informovat o akcích DDM.

Orientační běh – Osvojení základů tohoto atraktivního sportu. Orientace na mapě, práce s buzolou.

Tomík – pro děti od 1. tříd. Krátké turistické výlety do okolí.

Angličtina – určeno pro děti od 6 let.

Stolní tenis – pro chlapce i dívky od 2. tříd. Základy techniky hraní, pravidla hry.

Rybářský kroužek – kroužek rozdělen na skupinu začátečníků a pokročilých. Pro chlapce i děvčata, který se chtějí naučit základy rybolovu a vědět vše o rybách.

Letečtí modeláři – rozdělen na skupinu začátečníků a pokročilých. Pro chlapce i děvčata od 3. tříd. Kroužek je zaměřen na stavbu letadel pro volný let.

Výtvarníček – pro děti od 6 do 10 let. Základní zkušenosti s většinou výtvarných technik.

Keramická dílnička – kroužek rozdělen do dvou skupin začátečníků a pokročilých. Určeno pro děti od 8 do 15 let. V kroužku se děti naučí pracovat s hlínou, modelovat, odlévat a zdobit.

Flétna – pro děti od 1. do 9. tříd. Zvládnutí základní techniky hry na flétnu. Jednoduché i složitější skladby.

Klávesy – pro děti od 1. třídy. Výuka hry na klávesy, jednoduché skladby

Pod pokličkou – pro děti od 1. do 5. tříd. Příprava pokrmů.

Šachy – pro chlapce i dívky od 2. tříd, které se chtějí naučit tuto hru a účastnit se turnajů.

Vlaštovky – určeno pro děti se zdravotním handicapem od 1. do 5. tříd.

Kreativní klub – kroužek zaměřený na různá tvoření. Batika, výroba dekorativních předmětů.

Klub brouka pytlíka - péče o zvířátka, výlety do přírody, vyrábění z různých materiálů.

Angličtina – pro děti, které se učí AJ alespoň rok.

Anglický jazyk jen tak aneb když nestíhám ve škole – konverzace v AJ od 3. třídy.

Zájmové útvary pro mládež a dospělé

Renesanční tance – přirozený nejstarší tanec s použitím různých doplňků jako jsou vějíře, masky, svíčky, atd.

Vlaštovky III. – určeno pro děti se zdravotním handicapem.

Pořadatelský tým – pomoc při organizování akcí

Keramické studio – modelování z keramické hlíny.

Břišní tance – rozděleno do dvou skupin začátečníků a pokročilých.

Kreativní tvorba pro rodiče s dětmi – tvorba výrobků z přírodních materiálů.

Cvičení pro maminky nejen na MD – dopolední cvičení pro maminky. Je zajištěno i hlídání dětí ve školičce.

Cvičení pro seniory – zdravotní cvičení pro seniory, jednoduchá cvičení.

Některé zájmové útvary musely být z důvodu nízkého počtu účastníků spojeny a některé nemohly být vůbec neotevřeny. Mezi útvary, které nebyly otevřeny pro nízký zájem, patří například tyto útvary: zdravověda, pletení, vaření, novinář, orientační běh, kroužek turistických výletů, výtvarníček, kreativní klub, dramataček, keramika pro dospělé, břišní tance pro dospělé, kreativní tvorba pro rodiče s dětmi.

5.2.2 Návštěvnost zájmových útvarů ve školním roce 2012/2013

Ze zprávy o činnosti DDM jsem zjistila následující informace. Každý rok v měsíci září se nově vypisují zájmové útvary. U ZÚ, kde se projeví zájem více jak sedmi účastníků, jsou otevřeny pro celý školní rok. Celkem DDM na začátku školního roku vypsalo 63 zájmových útvarů. Řada z nich se ovšem ani neotevřela pro malý zájem. Při vypsání těchto kroužků se jednalo o 14 zájmových útvarů pro předškoláky, 40 pro školáky a dalších 9 pro mládež a dospělé. V současné době je otevřeno 30 ZÚ. Nejvíce ZÚ DDM nabízí v pohybové oblasti, kde se jedná především o taneční kroužky různého typu. U některých kroužků muselo dojít ke spojení dvou podobných útvarů, aby nemusely zcela zaniknout. Zájmový útvar: Moderní tance, Rybářský kroužek a Flétna jsou rozděleny do skupiny začátečníků a pokročilých. V tabulce jsou počty dětí za obě skupiny uvedeny dohromady.

Tabulka 1: návštěvnost ZÚ

Návštěvnost zájmových útvarů	
Zájmové útvary pro předškoláky	
Mažoretky	8
Aerobik	15
Pastelka	12
Foukálek	11
Hejbásek	10
Angličtina s úsměvem	12
Tanečky pro malé neposedy	10
Zájmové útvary pro školáky	
Mažoretky	18
Roztleskávačky	10
Břišní tance	7
Aerobik	10
Moderní tance	22
Renesanční tance	5
Zumba	10
Angličtina	8
Stolní tenis	7
Rybářský kroužek	20
Letečtí modeláři	12
Keramická dílnička	23
Flétna	21
Klávesy	5
Kytara	5
Šachy	7
Vlaštovky	7
Klub brouka pytlíka	7
Zájmové útvary pro mládež a dospělé	
Renesanční tance	1
Pořadatelský tým	20
Cvičení pro maminky na MD	9
Cvičení pro seniory	7

Zdroj: výroční zpráva DDM

Dalšími zájmovými útvary, o které byl v letošním školním roce zájem je školička Berušek a keramika pro MŠ. Školička je otevřena každý den od 9 do 12 hodin a je určena dětem od 2,5 do 6 let. Cena za školičku je 60 Kč za den. Rodiče platí za službu v den, kdy školičku využijí. Děti nejsou nuceny školku navštěvovat pravidelně a proto je každý den počet dětí rozdílný.

Keramika pro MŠ probíhá každý pátek a je určena pro všechny MŠ ve Varnsdorfu, které mají o keramiku zájem. MŠ dochází do domu dětí na předem smluvenou hodinu. Kroužek keramiky pro jednu skupinu trvá 45 minut a je veden zkušenou lektorkou. Během jednoho dopoledne se vystřídají tři MŠ s rozdílným počtem dětí. Cena za keramiku je 25 Kč za jedno dítě.

Nejnavštěvovanější kroužky v letošním roce jsou taneční a pohybové. V předškolní oblasti je největší zájem o aerobik. Mezi školáky je zájem o moderní tance, které jsou celkově nejnavštěvovanějším kroužkem v DDM. Velký zájem je také o keramiku, rybářský kroužek a flétnu. Mezi dospělou klientelou je nejúspěšnější poradatelský tým, který se příležitostně podílí na pořádání akcí. Nejméně navštěvovaným kroužkem jsou renesanční tance pro dospělou klientelu, které navštěvuje pouze jedna účastnice, a proto byl kroužek spojen s renesančními tanci pro školní děti.

5.2.3 Nabídka prázdninové činnosti

Do prázdninové činnosti DDM se zahrnují pobytové tábory a příměstské tábory. Z výroční zprávy jsem zjistila, že každoročně jsou v DDM pořádány letní i zimní tábory. Minulý rok se děti mohly účastnit tábora na Malé skále. Letos budou tábory ve Vlastějovicích a na Jizeře. Už několikátým rokem pořádá DDM ozdravný pobyt v zahraničí. Většinou se jedná o Španělsko. Pravidelně je také každé léto pořádán příměstský tábor. Rodiče a děti mají možnost vybrat si ze dvou turnusů. Jeden je na začátku července a druhý na konci srpna. Pro letošní rok se připravují turnusy čtyři. Možnost přihlásit dítě na příměstský tábor je i o jarních prázdninách.

Tuzemské tábory

Na tábor se vyjíždí každoročně většinou v srpnu. Tábor probíhá dvanáct dní a je určen pro děti od 1. do 9. tříd. Pro děti je každoročně připravena celotáborová hra, táboráky, diskotéky

i stezka odvahy. V letošním roce se uskuteční tábory dva. Jeden na Jizeře. Cena za tábor pro letošní rok je 3 900 Kč. Druhý tábor je určen především pro děti se zájmem o rybaření a pro děti ze ZÚ rybářů. Tábor proběhne ve Vlastějovicích. Cena za tábor je 4 300 Kč. Kromě letních pobytových táborů, DDM organizuje tábor i o jarních prázdninách. Tento pětidenní tábor je uskutečňován v horských střediscích, kde je pobyt spojen s lyžařským výcvikem. Cena za pobyt na horách je 3 500 Kč.

Ozdravný pobyt v zahraničí

Již několikátým rokem DDM pořádá ozdravný pobyt do zahraničí na deset dní. Dosud DDM pořádalo ozdravný pobyt v Chorvatsku a Španělsku. Konkrétně ve Španělsku, kam se jede i v letošním roce, pobyt probíhá ve vybavených stanech, které jsou v uzavřeném areálu, kde je i bazén. Pro děti je zajištěna plná penze s českou kuchyní a pitný režim po celý den. K moři je to přibližně 5 minut cesty. Cena pobytu pro letošní rok je 6 650 Kč.

Příměstský tábor

Příměstský tábor je pořádán každoročně a probíhá ve dvou turnusech. Tábor probíhá od pondělí do pátku. Většinou rodiče vodí děti v rozmezí od 7 do 8 hodin a kolem 9 hodiny začíná pro děti program. Tábor končí kolem 15:30 hodin, kdy si rodiče vyzvedávají své děti opět v DDM nebo na jiném předem smluveném místě. Cena za pětidenní tábor je 600 Kč. V ceně je započtena strava, pitný režim a vstupné na výletech. Pro rodiče je o letních prázdninách tento tábor řešením, když nemají kam dítě umístit v době zaměstnání a děti nemají zájem o pobytový tábor. Tábor probíhá i o jarních prázdninách. Na příměstském táboře je pro děti připraven program s hrami, soutěžemi i výlety. Většinou průběh závisí na vedoucím, který má tábor na starosti. Pro letošní rok se připravují příměstské tábory ve čtyřech termínech: 1. 7. – 4. 7., 8. 7. – 12. 7., 29. 7. – 2. 8. a 26. 8. – 30. 8.

5.2.4 Nabídka příležitostné činnosti

Příležitostná činnost je pořádána v závislosti na daném období. Z vlastního pozorování jsem zjistila, že mezi nejznámější akce pořádané DDM ve Varnsdorfu patří nejspíš Pohádkový les, který je připravován jednou ročně na začátku školního roku. Pro děti je připravena stezka, na níž plní různé úkoly. Na závěr akce jsou pro děti a rodiče připravena vystoupení dětí ze zájmových útvarů DDM, kapela, divadlo, atd. Mezi další známé akce patří Den dětí. Tato

akce také probíhá každoročně v období června, pro děti jsou připraveny soutěže a vystoupení. Dalšími akcemi pořádané DDM ve spolupráci s městem Varnsdorf je Masopust, Karneval na ledě, Slavnostní rozsvícení stromečku nebo Mikulášská. Na těchto akcích DDM zajišťuje organizační záležitosti a připravuje program jak pro děti, tak pro rodiče. Kromě pořádání akcí má DDM na starosti i soutěže, mezi které patří například pěvecká soutěž nebo recitační soutěž, kterých se účastní děti vybrané ze ZŠ ve Varnsdorfu. Pro tyto akce DDM zajišťuje porotu nebo poskytuje prostory. V letošním roce proběhly například tyto akce: Pohádkový les, Halloween, Mikulášská nadílka, Slavnostní rozsvícení stromečku, Vánoce přicházejí, Masopust, Karneval na ledě, Velikonoční hašteření, Pyžamový bál a další. Z výroční zprávy z roku 2011/2012 byl bezkonkurenčně nejúspěšnější akcí Pohádkový les, jehož se zúčastnilo celkem 460 účastníků. Druhou nejúspěšnější akcí byla mikulášská akce s názvem Popletení čertíci, které se zúčastnilo 350 účastníků. Třetí nejúspěšnější byla akce pořádaná ke dni matek, které se zúčastnilo 188 účastníků.

6 Analýza stavu v posledních pěti letech

Pro analýzu stavu zařízení jsem se zaměřila na stav činnosti DDM za posledních pět let. V práci je hodnocena činnost za školní období 2007/2008 – 2011/2012. V práci jsem se zaměřila na tři oblasti činností, které DDM poskytuje – pravidelná zájmová činnost, prázdninová činnost, příležitostní akce a soutěže.

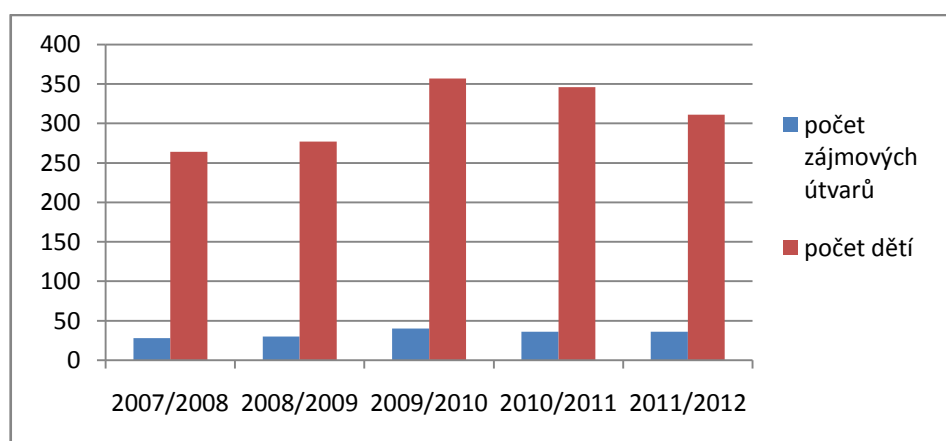
6.1 Zájmová činnost pravidelná

Statistiku v pravidelné zájmové činnosti jsem zkoumala a vyhodnotila od roku 2007. K vlastnímu šetření jsem použila celoroční plány činnosti DDM, odkud jsem zjistila počty ZÚ a počty dětí. Vidíme, že od roku 2007 docházelo ke změnám v objemu činnosti ZÚ. V roce 2009/2010 byly otevřeny nejvíce ZÚ za posledních pět let a tím se zvýšila i návštěvnost. Zjištění jsou uvedena v tabulce.

Tabulka 2 – zájmová činnost pravidelná

Školní rok	Počet zájmových útvarů	Počet dětí
2007/2008	28	264
2008/2009	30	277
2009/2010	40	357
2010/2011	36	346
2011/2012	36	311

Graf 1 – zájmová činnost pravidelná

Zdroj: výroční zpráva

Vývoj ukazuje, že v zájmové činnosti pravidelné jsou v posledních pěti letech poměrně rozdílnosti. Statistika ovšem odpovídá poměru počtu účastníků k počtu otevřených ZÚ.

6.2 Prázdninová činnost

Do prázdninové činnosti DDM jsem zahrnula pobytové a příměstské tábory. Tábory jsou pořádány každoročně. Z pobytových táborů mají děti možnost vybrat si, jestli mají zájem o tuzemské tábory nebo zda vyrazí s DDM na ozdravný pobyt do Španělska. Mezi tuzemské tábory je zahrnut i pobyt na horách, který je spojen s lyžařským výcvikem. Pro méně náročné je připraven příměstský tábor, který probíhá kromě letních prázdnin i o jarních prázdninách.

Tuzemské tábory

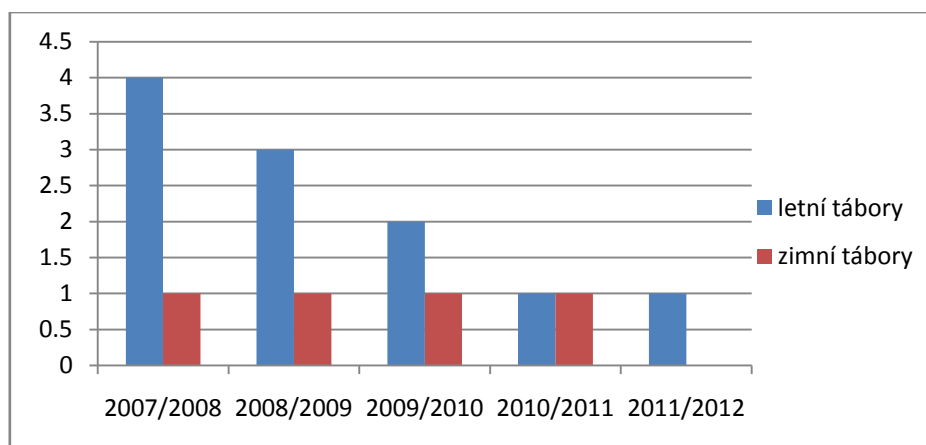
Do této kategorie jsou zařazeny pobytové tábory, které probíhají během jarních a letních prázdnin. Jak je vidět, v minulých letech se tábory pořádaly v několika turnusech. Postupem času se táborů připravuje méně. Kromě letních táborů sem patří i tábor, který je pořádán o jarních prázdninách a na který děti vyjíždí na hory. V minulém roce a i v roce letošním byl tábor zrušen pro nízký počet zájemců.

Tabulka 3 – tuzemské tábory

Školní rok	Letní tábory	Počet dětí	Zimní tábory	Počet dětí
2007/2008	4	75	1	34
2008/2009	3	65	1	33
2009/2010	2	71	1	40
2010/2011	1	38	1	28
2011/2012	1	40	0	0

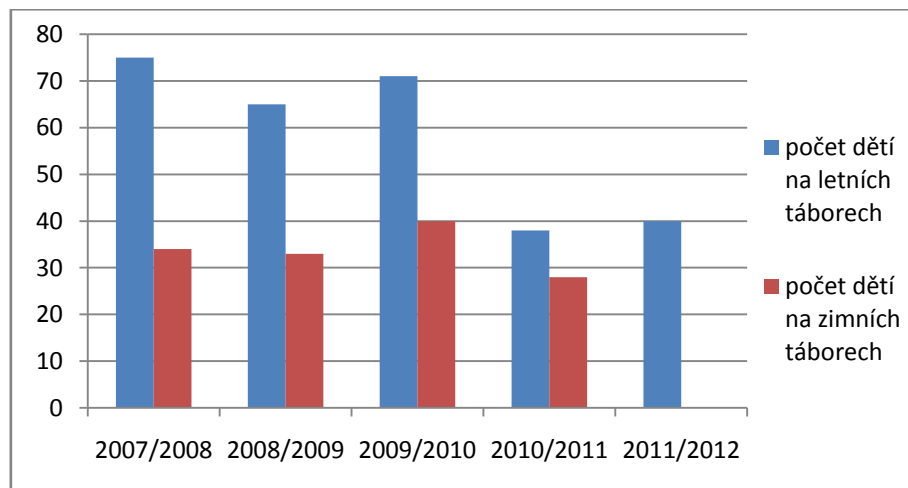
Zdroj: výroční zpráva

Graf 2 – tuzemské tábory

Zdroj: výroční zpráva

Graf 3 – počet dětí na tuzemských táborech

Zdroj: výroční zpráva

V grafu je vidět, že nejvíce připravených táborů bylo v roce 2007/2008. Zajímavé je, že v roce 2009/2010 byly připraveny o dva tábory méně, ale projevil se mnohem větší zájem ze strany dětí. Je vidět, že zájem byl tak veliký, že dokonce vzrostl i oproti prvnímu roku, kde bylo připraveno táborů nejvíce. Počet dětí klesl v roce 2011/2012. Myslím si, že důvodem poklesu je uspořádání pouze jednoho pobytového tábora. Jelikož byl tábor naplněn do posledního místa, je škoda, že DDM neuspořádalo táborů více.

Ozdravný pobyt v zahraničí

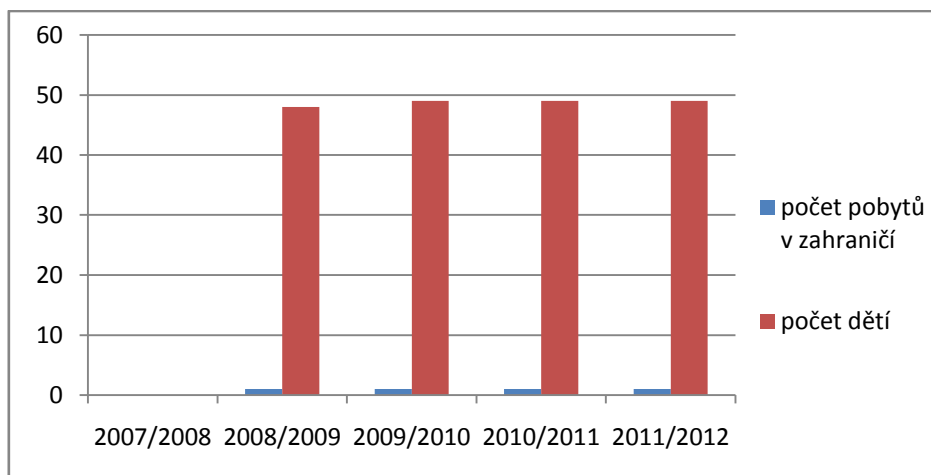
Na ozdravný pobyt k moři se za posledních pět let vyjelo čtyřikrát. Jak je vidět v tabulce č. 3, počet účastníků byl za poslední tři roky stejný. Tábor byl původně určen pouze dětem. Jelikož se tábor nepodařilo dětmi naplnit, byl doplňován i dospělou klientelou, která měla o pobyt zájem.

Tabulka 4 – zahraniční pobyty

Školní rok	Počet pobytů	Počet dětí
2007/2008	0	0
2008/2009	1	48
2009/2010	1	49
2010/2011	1	49
2011/2012	1	49

Zdroj: výroční zpráva

Graf 4 – zahraniční pobyty

Zdroj: výroční zpráva

Z grafu je vidět, že v roce 2007/2008 nebyl uskutečněn pobyt žádný. Pro tento rok byl sice ozdravný pobyt připraven, ale musel být zrušen pro nízký počet zájemců. V roce 2008/2009 se vyjelo do Chorvatska. V ostatních letech bylo destinací Španělsko. Na vině nenaplnění tábora mohla být špatná propagace.

Příměstský tábor

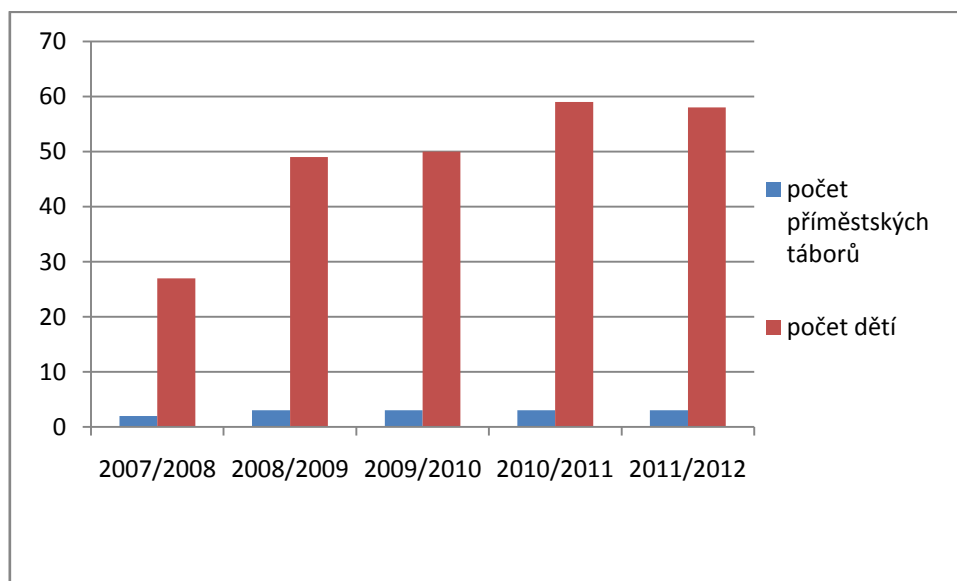
Příměstský tábor se uskutečňuje každý rok v několika turnusech. Dříve bylo problém ho naplnit. Turnus byl naplněn pouze v počtu kolem deseti účastníků. Tyto informace jsou zřejmé i z tabulky č. 4. V následujících letech začal tábor získávat na oblíbenosti. V posledních dvou letech se zájem poměrně zvýšil.

Tabulka 5 – Příměstské tábory

Školní rok	Počet táborů	Počet dětí
2007/2008	2	27
2008/2009	3	49
2009/2010	3	50
2010/2011	3	59
2011/2012	3	58

Zdroj: výroční zpráva

Graf 5 – příměstské tábory

Zdroj: výroční zpráva

Jak je vidět v grafu, zájem příměstských táborů za poslední roky stoupl. V roce 2011/2012 se zájem zvýšil o polovinu, než tomu bylo v roce 2007/2008.

Zaměřila jsem se na příměstské tábory pořádané o letních prázdninách v roce 2012, kde jsem se do příměstských táborů zapojila jako praktička pod vedením dvou pedagogů volného

času z DDM Varnsdorf. První tábor probíhal v období od 9. do 13. 7. 2012, druhý byl od 27. do 31. 8. 2012. Příměstský tábor trval pět dnů a přihlášené děti se účastnily po celou dobu. Na prvním táboře byl počet dětí 30, na druhém 22. Poměr počtu dívek a chlapců byl v obou případech poměrně vyvážený. Účastníci měli být původně ve věku 6 až 10 let, ale na základě změny bylo nejmladšímu účastníkovi pouhé čtyři roky. Měla jsem ze začátku obavy z přípravy programu pro takto věkově rozsáhlou skupinu. Vždy jsem naštěstí společně s ostatními vychovateli našla nějaký kompromis a tak byl program adekvátní pro všechny děti různých věkových kategorií.

V denním rozvrhu tábora je od pondělí do čtvrtka zahrnuta svačina v 9:30 hodin a oběd ve 12:00 hodin. V pátek je svačina v 9:00 hodin a oběd vzhledem k celodenní akci není plánován.

V následující tabulce je znázorněna grafická podoba programu:

Tabulka 6: Grafická podoba programu na příměstském táboře

Příměstský tábor DDM Varnsdorf – červenec 2012						
Den	Příchod dětí	Dopoledne I.	Dopoledne II.	Odpoledne I.	Odpoledne II.	Odchod dětí
Pondělí 9. 7. 2012	7:00 – 8:30	Seznamovací hry: zesítnění, kdo to je?, Představování sousedů	Výtvarná dílna: Výroba táborových triček	Minigolf	Stavba přístřešku pro lesní skřítky	15:30
Úterý 10. 7. 2012	7:00 – 8:30	Rozehřívací aktivita. Evoluce, živé pexeso	Výtvarná dílna: výroba kofoláčků a korálkování	Důvěrovky: dopravní pás. Výroba masek	Sportovní odpoledne: vybíjená, fotbal	15:30
Středa 11. Července 2012	7:00 – 8:30	Rozehříváčka: Ramsamsam, Šly tři opice	Malá výzva: Slepý čtverec	Výlet do psího útulku		15:30
Čtvrtek 12. Července 2012	7:00 – 8:30	Rozehříváčky: pumpičky, pipino pípni	Obři, čarodějnice a skřítki. Velká výzva: Vejce astronaut	Výtvarná dílna: Veselý krokodýlek	Astronomická přednáška	15:30
Pátek 13. Července 2012	7:00 – 8:30	Rozehříváčka: Dostihy, Na babu	Odjezd do Rumburku, kde je pro děti připravena pohádková říše, táborák, opékání buřtů a hra na kytaru			15:30

Po skončení tábora došlo na zpětnou vazbu, kde jsem si uvědomila, že program by měl být příště připraven jinak. Doporučení:

- Program připravovat tematicky – pro příměstský tábor bych navrhla záramování, dle kterého by probíhal v průběhu celého týdne. K tématu záramování by směřovaly také aktivity a jiné činnosti.

- Skupinová dynamika – program by měl být připraven tak, aby v rámci skupiny mohlo dojít k sociálnímu rozvoji jednotlivců. Do programu bych proto lépe zařadila hry na budování důvěry a hry na spolupráci.
- Motivace – zařamování aktivit využít pro motivaci účastníků.
- Reflexe – do programu tábora zařadit hodnocení a reflexi účastníků. Děti by měly mít možnost hodnotit činnosti v průběhu tábora. Hodnocení a reflexe by sloužily jako zpětná vazba pro organizátory.
- Výzva – pro děti by měly aktivity znamenat výzvu.
- Gradace – program by měl v průběhu tábora gradovat.

6.3 Příležitostná činnost

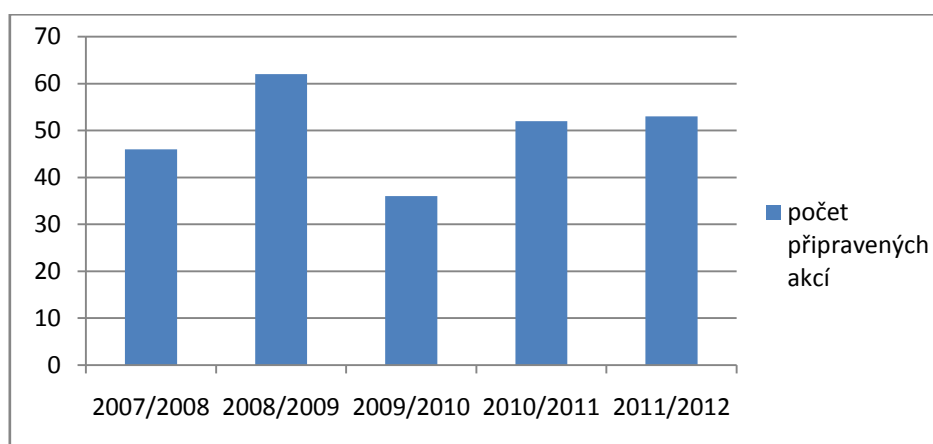
Počet pořádaných akcí v roce je různý. Většinou se větší akce pořádané ve spolupráci s městem každoročně opakují. Velké mínus bych viděla ve stejné se opakujících akcích, které jsou pořádány každý rok. Na těchto akcích je pro děti připraven program, který je uskutečňován řadu let a dochází jen k drobným změnám. Proto si myslím, že by DDM mělo své akce obohacovat a obměňovat. Připravit akci, která překvapí a nadchne pro další spolupráci. Pokud chce DDM oslovit veřejnost, která akce navštěvuje pravidelně a chce si jejich návštěvnost udržet, měli by být akce různorodé. Je proto důležité aby byly akce, které se každoročně opakují připraveny jinak a aby nalákaly nejen nové klienty, ale i ty stávající.

Tabulka 7 – příležitostná činnost

Školní rok	Počet připravených akcí	Počet účastníků
2007/2008	46	1929
2008/2009	62	5019
2009/2010	36	2762
2010/2011	52	4272
2011/2012	53	3050

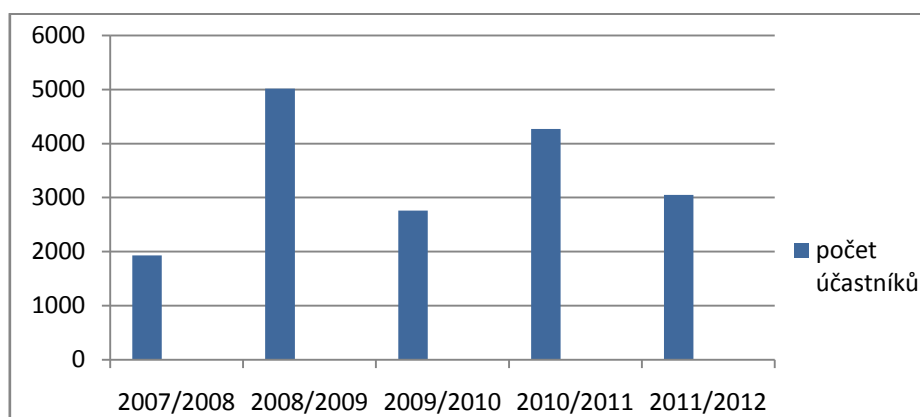
Zdroj: výroční zpráva

Graf 6 – příležitostná činnost – počet připravených akcí

Zdroj: výroční zpráva

Graf 7 – příležitostná činnost – počet účastníků

Zdroj: výroční zpráva

Velké výkyvy v činnosti jsou patrné především v roce 2007/2008 a v roce 2008/2009, kde zájem přesáhl více jak polovinu účastníků než tomu bylo v roce předešlém. Dalším velkým rozdílem je činnost DDM v roce 2008/2009 a v roce 2009/2010, jelikož v prvně zmíněném roce, bylo uspořádání skoro o polovinu více akcí, než tomu bylo v roce následujícím. Výkyvy v činnosti mohly být zapříčiněny těmito faktory:

- nedostatečná propagace pořádaných akcí,
- nízkým zájmem ze strany veřejnosti.

6.4 Propagace

Pracovníci DDM každý měsíc vytváří program na měsíc následující. Program je poté uveřejněn a lidé mají možnost se o činnosti DDM dozvědět těmito způsoby propagace:

- nástěnka v budově DDM,
- internetové stránky DDM,
- facebook,
- městské noviny.

Nástěnku s činností DDM mají šanci shlédnout ti, kteří buď navštěvují DDM, nebo ti, kteří jdou navštívit městskou knihovnu. Pokud ovšem ani jedno z uvedených nenavštěvujete, nejsou velké šance, kde se o činnosti DDM dozvíte. Webové stránky jsou neudržované a program se na nich dosud ani nezveřejňoval. Pokud tedy člověk navštívil stránky DDM, měl pocit, že DDM žádnou činnost nevykonává. Pozitivní je, že situace se v současné době řeší a stránky by měl mít v následujících měsících na starosti jiný správce. Veškeré informace a fotografie jsou zveřejňovány na sociální síti facebook. Pokud ovšem nemáte přístup na tuto sociální síť, opět se k informacím nedostanete. Jedinou hlubší a kladnou propagaci bych viděla v městských novinách „Hlas severu“, kam je každý měsíc posílán leták s akcemi. Někdy se ovšem stane, že vše vyjde až když je několik dní po akcích a od rodičů často slycháte, že o ničem nevěděli. Dalším problémem je, že městské noviny nejsou pro veřejnost samozřejmostí, ale lidé si je musí sami koupit. Problémem celé věci bych tedy viděla v nízké propagaci nejen zájmových útvarů, ale především akcí, kterou DDM pořádá. Kdyby se zvýšila propagace, je velká pravděpodobnost, že by nedocházelo k rušení akcí pro nedostatečný zájem.

6.5 SWOT analýza Domu dětí a mládeže ve Varnsdorfu

Tabulka 8: SWOT analýza

SWOT ANALÝZA	
Silné stránky	Slabé stránky
Poloha organizace v centru města – snadná dostupnost	Špatná propagace
Cenová dostupnost nabízených aktivit pro širokou veřejnost oproti základním uměleckým školám, vrcholovým sportům atd.	Nerovnoměrné čerpání finančních prostředků v průběhu školního roku
Státní organizace – zřizovatelem je obec	Spolupráce se školami
Prevence sociálně patologických jevů u dětí prostřednictvím výchovy ve volném čase v DDM	Týmová práce
	Komunikace DDM s širokou veřejností
	Spolupráce DDM s širokou veřejností
	Nekvalifikovaní pracovníci
Příležitosti	Hrozby
DDM jako centrum obce – zlepšování vztahů s veřejností	Úbytek dětí na ZÚ v DDM
Nabídka činnosti pro všechny věkové skupiny	Konkurence – na školách vznikají zájmové útvary, proto je důležité nabízet kvalitu
Vzbudit zájem o činnosti, informovat veřejnost o činnosti DDM, zapojit mládež formou instruktorské činnosti	Méně financí od zřizovatele v rámci úspor
Zlepšení propagace – umět svou činnost prodat na webových stránkách a pomocí roznosu letáků, školy oslovit na začátku školního roku osobně s nabídkou činností	Snížení počtu obyvatel ve městě – odchod mladých lidí do větších měst z důvodu nezaměstnanosti a snahy o zvýšení životní úrovně, pokles porodnosti
Mezinárodní spolupráce – pohraniční město, možnost spolupráce se zařízením stejného typu	Úbytek dětí ve městě
Zvýšení kvalifikace pracovníků	Nezaměstnanost obyvatel a pokles životní úrovně
Oslovení základních škol a spolupráce na větších akcích	Odchod pracovníků – nepodceňovat významu pracovníka, zaměstnance motivovat

Zdroj: vlastní šetření

6.5.1 Závěry ze SWOT analýzy

Nejsilnější stránkou organizace je poloha. Zařízení je umístěné na velmi dobrém, frekventovaném místě. Nachází se v blízkosti základních škol i sídlišť. Pokud by dítě mělo zájem do DDM dojíždět z jiného města veřejnou dopravou, autobusové nádraží se nachází pět minut od zařízení. Proto si myslím, že dostupnost pro většinu obyvatel je velmi dobrá.

Mezi slabými stránkami bych viděla největší problém v komunikaci s veřejností, která se týká také propagace. Propagace i způsob oslovování veřejnosti by se měly značně zlepšit, pokud DDM chce na svoji stranu získat větší počet uchazečů a oslovit širokou veřejnost.

Největší příležitost pro DDM vidím v mezinárodní spolupráci. Jelikož se ale v pohraničním Německu nenachází žádné zařízení podobné DDM ve Varnsdorfu, bylo by nutné oslovit základní školy v Německu a vybídnout děti ze sousedního státu ke společným zájmovým útvarům. V některých útvarech by děti nebo dospělí mohli být užiteční jako lektoři. Velkou výzvu vidím také v mezinárodní spolupráci v podobě společného tábora na dané téma nebo výjezdu do zahraničí. V dnešní době rodiny z Německa využívají příležitosti umístit své děti do české školky a naučit tak děti češtině v raném věku. Proto si myslím, že by možnost zapojení do činnosti s českými dětmi přivítali.

Hrozbou pro DDM je samozřejmě konkurence. Na základních školách vzniká celá řada zájmových útvarů, které mají děti možnost navštěvovat zcela zdarma. Proto je důležité, aby DDM přišlo na trh v příštím roce s nabídkou, která bude nová a která osloví i děti, které navštěvují ZÚ ve školách.

V analýze DDM převažují slabé stránky. Závažnost situace vidím především v komunikaci, spolupráci a propagační činnosti. Na slabých stránkách DDM může pracovat a postupně je odstranit. Určitě je možné zlepšit propagaci, komunikaci a spolupráci se školami a veřejností. Také je důležité zlepšit nabídku a potlačit tak konkurenci. DDM bohužel neovlivní nejen úbytek dětí ve městě, ale celkový pokles obyvatel, kteří odcházejí do větších měst z důvodu nezaměstnanosti a špatné životní úrovně.

6.6 Dotazníkové šetření

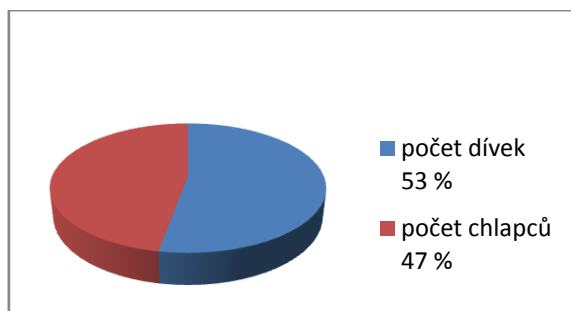
Cílem dotazníkového šetření bylo zjištění informovanosti dětí ohledně DDM a o tom, čeho v DDM dosud využívají a co by chtěly změnit. Proto jsem oslovila všech pět základních škol ve Varnsdorfu, kde jsem prostřednictvím ředitelů a učitelů škol rozeslala dotazníky do jedné třídy z každé základní školy. Celkem bylo rozesláno 150 ks dotazníků. Dotazník vyplnilo 99 žáků.

Vyhodnocení dotazníkového šetření je provedeno pro všech pět škol dohromady. Pro lepší názornost jsou výsledky prezentovány v grafech.

Otázka číslo 1: „Jsi dívka nebo chlapec?“

Z této otázky jsem se dozvěděla, kolik bylo chlapců a dívek v souboru. Z odpovědí vyplynulo, že počet dívek a chlapců byl téměř stejný. Na dotazník odpovědělo 56 dívek a 50 chlapců.

Graf 8 – dotazník, otázka č. 1 – poměr dívek a chlapců

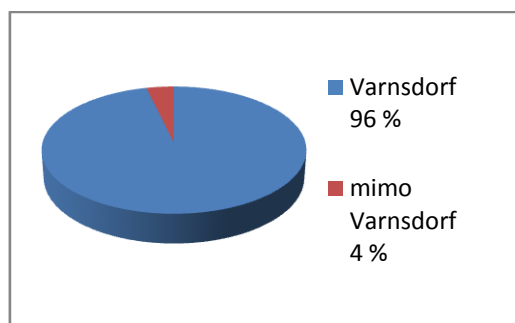

Zdroj: vlastní šetření

Otázka číslo 2: „Bydlíš ve Varnsdorfu?“

V otázce číslo 2 jsem zjišťovala, kolik oslovených pochází z Varnsdorfu a kolik do Varnsdorfu do školy dojíždí. Dotazovaných, kteří bydlí ve Varnsdorfu, bylo 96 %.

Graf 9 – dotazník, otázka č. 2 – místo bydliště

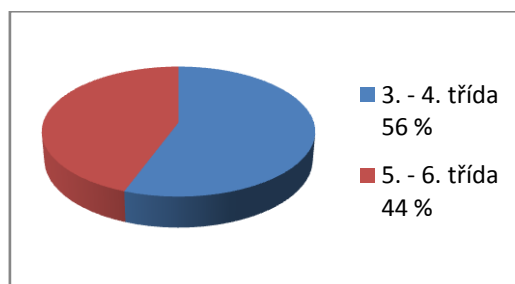

Zdroj: vlastní šetření

Otázka číslo 3: „Do jaké třídy chodíš?“

Pomocí dotazníků jsem oslovovala třídy od 1. do 6. V otázce číslo 3 jsem zjišťovala, jakou třídu přesně oslovený navštěvuje. Z dotazovaných 56 % odpovědělo, že navštěvuje 3. – 4. třídu a zbylých 44 % procent navštěvuje 5. – 6. třídu. Je vidět, že respondenti navštěvují převážně třídy v rozmezí 3. – 6.

Graf 10 – dotazník, otázka č. 3 – třída

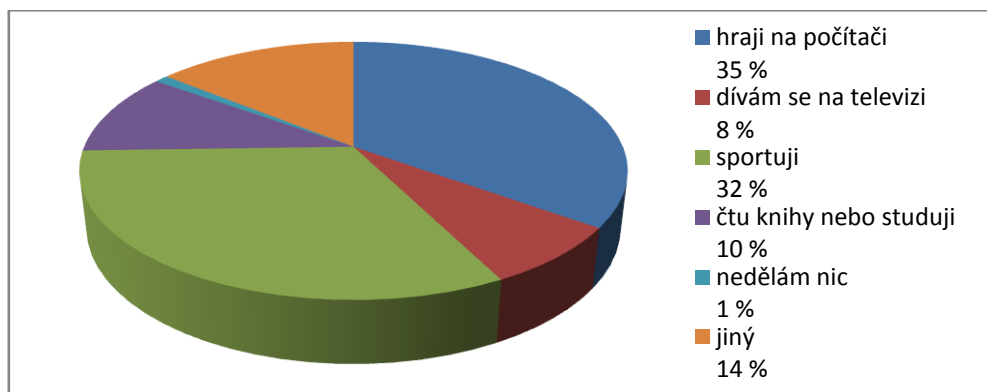
Zdroj: vlastní šetření

Otázka číslo 4: „Co nejraději děláš ve svém volném čase?“

V otázce číslo 4 jsem zjišťovala, jak děti na základních školách v dnešní době nejraději tráví svůj volný čas. Oslovení měli na výběr z několika možných odpovědí. Pokud si nevybrali, mohli sami popsat, co ve svém volném čase rádi dělají. Mezi nejčastější odpověď patřila možnost hry na počítači a sportování. Hru na počítač vybralo 35 % všech dotazovaných, sportovní aktivity zvolilo 32 % dotazovaných. V dalších případech děti odpovídaly, že se rádi

dívají na televizi, tuto možnost zvolilo 8 % dotazovaných. 10 % čte rádo knihy a studují, 1 % nedělá nic a zbylých 14 % si vybrali odpověď jiný, kde následně rozepsali, co rádi dělají. Mezi nejčastějšími odpověďmi bylo, že děti rádi chodí ven nebo si jen tak hrají.

Graf 11 – dotazník – volný čas

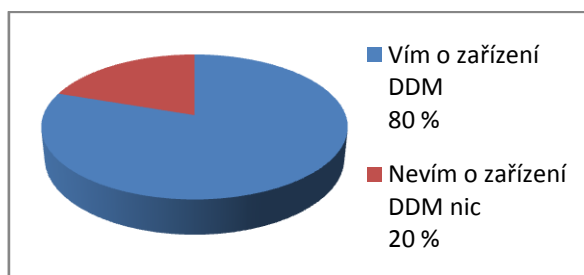

Zdroj: vlastní šetření

Otázka číslo 5: „ Setkal ses někdy v našem městě s volnočasovým zařízením Dům dětí a mládeže?“

V otázce číslo 5 jsem zjišťovala, jestli jsou děti ohledně DDM informovaní. Jestli vědí, že takové zařízení ve Varnsdorfu existuje. 80 % dotazovaných zařízení DDM zná. Překvapující byl počet 20 %, kteří DDM neznají a vůbec o zařízení neslyšely, což je vzhledem k velikosti našeho města poměrně překvapující.

Graf 12 – dotazník – informovanost

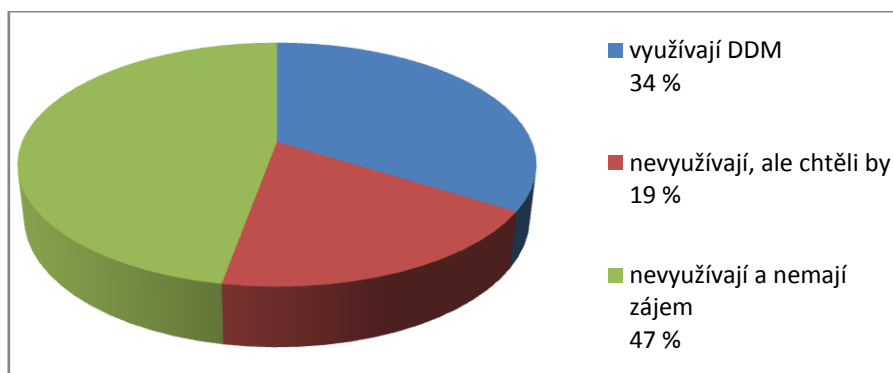

Zdroj: vlastní šetření

Otázka číslo 6: „Využíváš kroužků, táborů a jiných akcí v DDM?“

V otázce číslo 6 jsem zjišťovala, kolik dotazovaných využívá služeb DDM. Z dotazovaných odpovědělo 34 %, že kroužků, táborů a akcí v DDM využívá, 19 % nevyužívá, ale chtěli by a 47 % DDM nevyužívá a ani o to nemá zájem.

Graf 13 – dotazník – využití DDM

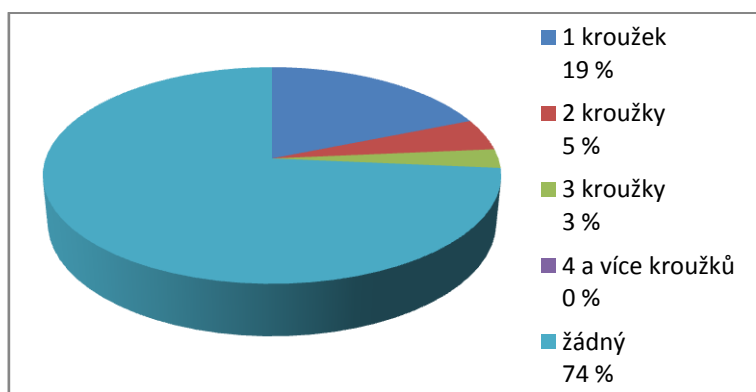

Zdroj: vlastní šetření

Otázka číslo 7: „Navštěvuješ v DDM kroužky? Pokud ano, kolik?“

V otázce číslo 7 jsem chtěla zjistit, kolik kroužků děti navštěvují. Nejčastější odpovědí, 74 % bylo, že děti nenavštěvují žádný kroužek. Z tohoto šetření jde vidět, že DDM není zaměřen na věkovou kategorii, která byla oslovena a také, že u dětí upadá o zájmové aktivity zájem. Dalších 19 % navštěvuje jeden kroužek, 5 % dva kroužky, 3 % tři kroužky. Odpověď s návštěvností čtyři a více kroužků neuvedl nikdo z dotazovaných.

Graf 14 – dotazník - návštěvnost

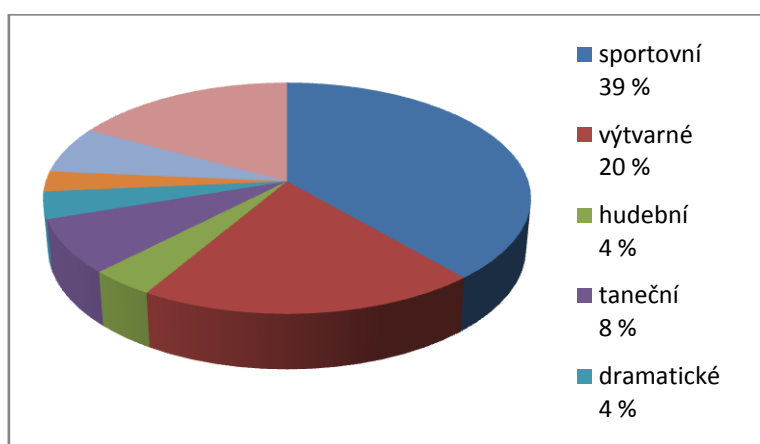

Zdroj: vlastní šetření

Otázka číslo 8: „ V jaké oblasti by sis přál (a) kroužky nové?“

V otázce číslo 8 jsem zjišťovala, o jakou oblast ZÚ by děti měly zájem. Dotazovaní měli na výběr z několika možných odpovědí. Pokud si nevybrali, měli prostor vyjádřit svůj názor vlastní. Největší zájem by měly děti o sportovní kroužky. Tuto volbu vybralo celých 39 % dotazovaných. Dalších 20 % by si přálo kroužky výtvarné, 4 % kroužky hudební, 8 % kroužky taneční, 4 % kroužky dramatické, 3 % přírodovědné a 7 % by uvítalo kroužky turistické. Zbylých 17 % dotazovaných se rozhodlo pro jinou oblast. Mezi nejčastější odpovědi patřily například kroužky jezdecký, cyklistický nebo počítačový kroužek. Ostatní odpověděli, že nepotřebují žádnou novou oblast ZÚ.

Graf 15 – dotazník – nové oblasti ZÚ

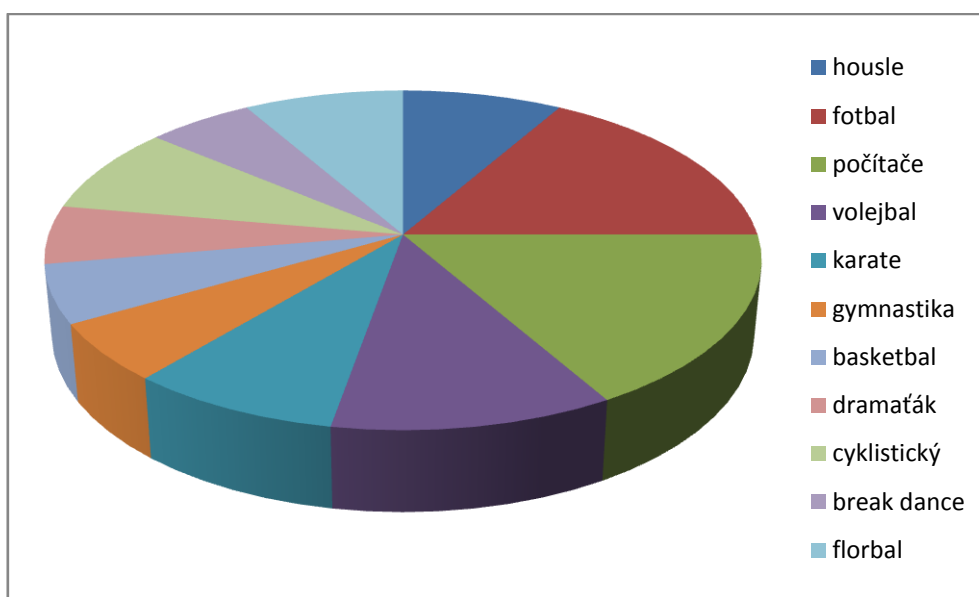

Zdroj: vlastní šetření

Otázka číslo 9: „ Který kroužek ti v DDM chybí a měl (a) bys o něj zájem?“

V otázce číslo 9 měli dotazovaní odpovědět, jaký kroužek jim v DDM chybí a přáli by si, aby tam byl. Dotazovaní odpovídali na otevřenou otázku. V grafu jsou znázorněny kroužky, o které děti projevily největší zájem. Jak je vidět v grafu, největší zájem děti projevily o fotbal, počítače a volejbal.

Graf 16 – dotazník – nové kroužky

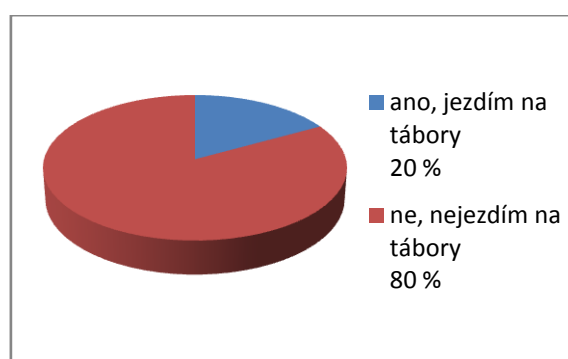

Zdroj: vlastní šetření

Otázka číslo 10: „Jezdíš s DDM na tábory?“

V otázce číslo 10 měli dotazovaní odpovědět, zda jezdí na tábory pořádané DDM. Na výběr měli ze dvou odpovědí – ano a ne. Z otázky vyplynulo, že 80 % na tábory, které DDM pořádá, nejedí. Pouhých 20 % odpovědělo, že táborů využívá.

Graf 17 – dotazník – tábory

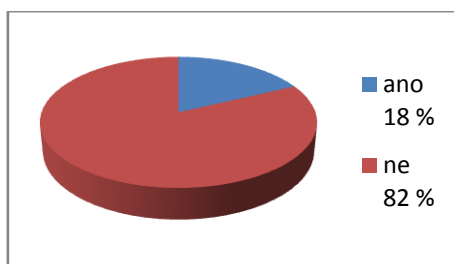

Zdroj: vlastní šetření

Otázka číslo 11: „Účastnil ses někdy příměstského tábora, které DDM pořádá?“

Otázka číslo 11 byla podobná jako otázka číslo 10. Pouze se týkala táborů příměstských. Příměstských táborů se nikdy nezúčastnilo 82 % dětí. Zbýlých 18 % v minulosti tábor navštěvovalo.

Graf 18 – dotazník – příměstské tábory

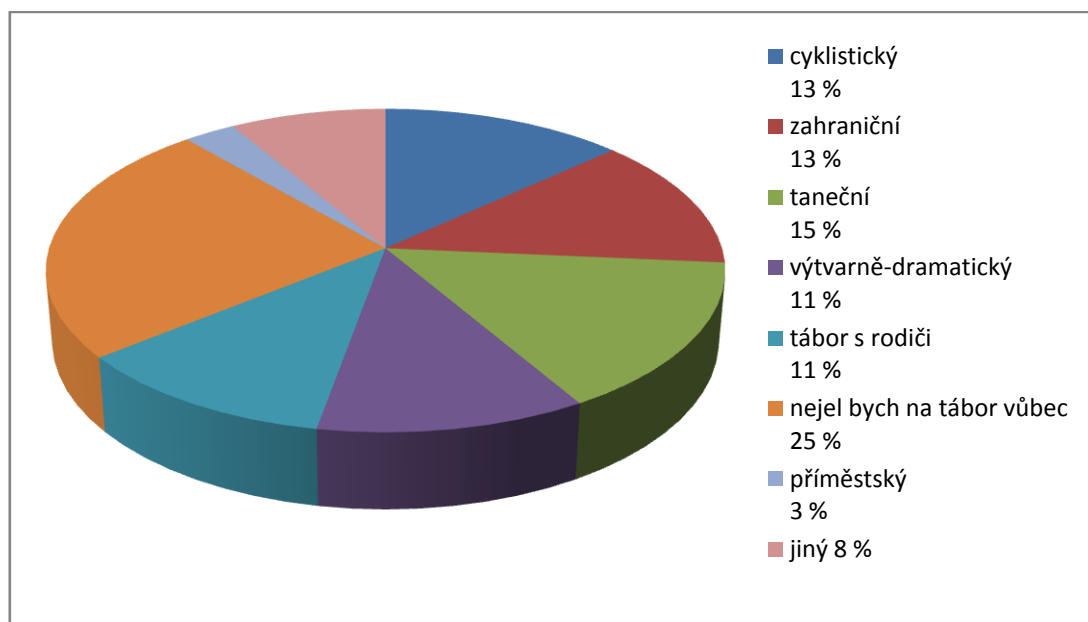

Zdroj: vlastní šetření

Otázka číslo 12: „O jaký tábor bys měl zájem příště?“

Otázce číslo 12 jsem zjišťovala, o jaký tábor by měly děti zájem. Na výběr jsem uvedla několik možností, které by byly v DDM realizovatelné. Pokud si někdo z nabídky nevybral, mohl odpovědět podle svých zájmů. Z odpovědí se ukázalo, že největší zájem by byl o taneční tábor, o který by mělo zájem 15 %. 13 % odpovědělo, že by mělo zájem o tábor cyklistický a dalších 13 % o zahraniční pobyt. Bohužel 25 % by nejelo na tábor vůbec. Otázkou zůstává, zda je to kvůli stávající nabídce nebo proto, že děti nemají zájem. 8 % si z možností nevybralo a odpověděli svými vlastními slovy. Mezi nejčastěji psanými tábory byl například hudební, fotbalový, kynologický, sportovní nebo jezdecký tábor.

Graf 19 – dotazník – tematika tábora

Zdroj: vlastní šetření

7 Návrh na rozvoj

Při vytvoření návrhu vycházím ze SWOT analýzy a šetření pomocí dotazníků. Důležitými body, které mohou být pro DDM rozvojové:

1. vytvoření nové nabídky v pravidelné zájmové oblasti,
2. vytvoření nabídky v prázdninové oblasti,
3. mezinárodní spolupráce,
4. spolupráce s DDM Děčín na větších akcích,
5. spolupráce se ZŠ ve Varnsdorfu,
6. zlepšení propagace.

1. Vytvoření nové nabídky v pravidelné zájmové oblasti

Ve vytvoření nové nabídky je důležité připravit takové činnosti, které budou nové a budou se z větší části lišit od nabídky na základních školách. Pro nabídku, kterou DDM poskytuje v současné době, bych navrhovala tyto náležitosti:

- nenaplněnost kroužků – možnost otevřít kroužek pro menší počet zájemců,
- obsahový kompromis – dosud DDM nabízelo kroužky s úzkým zaměřením a nedařilo se je naplnit. Proto navrhuji vytvořit kroužky širšího zaměření.

Pro DDM jsem dále navrhla rozpis kroužků pro školní rok 2013/2014 znázorněný v tabulce. Kroužky označeny tučně jsou pro DDM navrženy jako nové.

Tabulka 9: rozpis kroužků pro školní rok 2013/2014

Rozpis kroužků pro školní rok 2013/2014			
Den	Název ZÚ	Čas	Místnost
Pondělí	Klavír	14:30 – 15:30	Herna
	Cyklistický kroužek	15:00 – 17:00	Klubovna
	Keramika začátečníci	15:30 – 16:30	Keramika
	Společenské tance	15:30 – 17:00	Sál I.
	Letečtí modeláři začátečníci	16:00 – 17:30	Modelárna
	AJ pro dospělé	16:30 – 18:00	Nová místnost
	Basketbal	17:30 – 18:00	Tělocvična
	Moderní tance	16:30 – 18:00	Sál II.

Rozpis kroužků pro školní rok 2013/2014 - pokračování			
Den	Název ZÚ	Čas	Místnost
Pondělí	Aerobik pro dospělé	17:00 – 18:00	Sál I.
Úterý	Flétna	14:30 – 15:30	Herna
	AJ s úsměvem	15:00 – 16:00	Nová místnost
	Tanečky pro nejmenší	15:00 – 16:00	Sál I.
	Výtvarníček	16:00 – 17:00	Keramika
	Rybáři začátečníci	16:00 – 17:30	Klubovna
	Fotbal	16:00 – 17:30	Tělocvična
	Plavání	16:30 – 18:00	Bazén
	Lodní modeláři	16:30 – 18:00	Modelárna
	Dramatický kroužek	16:30 – 17:30	Nová místnost
	Lezectví	17:00 – 18:00	Umělá stěna
	Mažoretky pokročilé	17:00 – 18:00	Sál I.
Středa	Němčina s úsměvem	14:30 – 15:30	Nová místnost
	Kytara	15:00 – 16:00	Herna
	Bříšni a romské tance	15:30 – 16:30	Sál I.
	Kresba	15:30 – 16:30	Keramika
	Počítače	16:00 – 17:30	Nová místnost
	Železniční modeláři	16:00 – 17:30	Modelárna
	Volejbal	16:30 – 18:00	Tělocvična
	Zumba pro dospělé	17:00 – 18:00	Sál I.
	Domácí práce	17:00 – 18:00	Kuchyňka
Čtvrtek	Housle	14:30 – 15:30	Nová místnost
	Hejbásek	14:30 – 15:30	Sál I.
	Plavání pro nejmenší	15:00 – 16:00	Bazén
	Keramika pokročilý	15:30 – 17:00	Keramika
	Němčina pro dospělé	16:30 – 18:00	Nová místnost
	Gymnastika	16:30 – 17:30	Tělocvična
	Rybáři pokročilý	16:30 – 18:00	Klubovna
	Letečtí modeláři pokročilý.	16:30 – 18:00	modelárna
	Moderní tance	16:30 – 18:00	Sál II.
Pátek	Klávesy	14:30 – 15:30	herna
	Mladý chovatel	15:00 – 16:00	klubovna
	Mažoretky začátečníci	15:30 – 16:30	Sál I.

Rozpis kroužků pro školní rok 2013/2014 - pokračování			
Den	Název ZÚ	Čas	Místnost
Pátek	Geocatching	16:00 – 17:00	klubovna
	Break dance	16:30 – 17:30	Sál II.
	Karate	16:30 – 18:00	Tělocvična
	Power joga pro dospělé	17:00 – 18:00	Nová místnost

Cílem vytvoření nové nabídky bylo rozšířit nabídku i pro dospělou klientelu a vytvořit nové ZÚ sportovního charakteru, o které děti projevily největší zájem.

2. Vytvoření nabídky v prázdninové oblasti

V prázdninové oblasti by se měl DDM zaměřit především na pobytové a příměstské tábory. Tábory by měly být připravovány tematicky. Z dotazníků vyšlo, že děti by měly největší zájem o tábor cyklistický, taneční, zahraniční a tábor s rodiči. Výsledkům z dotazníků jsem uzpůsobila nabídku pro rok 2013/2014.

Návrhy na tábory:

- Příměstský modelářský tábor – tábor připraven o letních prázdninách na pět dní. Pro děti bude připraven program plný her doplněný každodenním modelováním. V jednom dni by děti vyrazily na výlet na výstavu leteckým modelů. Poslední den by přichystaly vernisáž, která by byla nejen pro rodiče ale i pro širokou veřejnost. Vernisáž by současně posloužila jako propagace pro nové zájemce o modelářský kroužek.
- Vodácký tábor – pětidenní tábor určen pro žáky základních a středních škol, kteří by rádi vyrazili v partě sjíždět řeku na raftech.
- Cyklistický tábor – tábor pro děti a mládež. Třídenní tábor, pro který by byly naplánované trasy pro cyklisty. Ubytování v chatkách.
- Taneční tábor – tábor by byl ve stylu soustředění pro děti a mládež ze zájmového kroužku moderních tanců, ale i pro děti, který mají o taneční tábor zájem a kroužek nenavštěvují.
- Zahraniční pobyt v Itálii, oblast Toskánska – týdenní zahraniční zájezd pro děti i rodiče do Itálie. Pobyt u moře na západním pobřeží Itálie, například ve městě Follonica. Možnost poznávacích zájezdů dle zájmu účastníků – Řím, Grosseto, atd.

- Hudební léto – pobytový tábor zaměřen na děti s hudebním nadáním, které se chtějí zdokonalit ve hře na nástroj. Pro děti ze ZÚ klavíru, kláves, kytary a flétny může tábor posloužit jako letní soustředění.

3. Mezinárodní spolupráce

Oslovení základních škol v pohraničním Německu se zapojením do zájmových útvarů a prázdninových akcí jako jsou tábory, kde se děti vzájemně zdokonalí v cizím jazyce.

4. Spolupráce s DDM v Děčíně na větších akcích

Možnost oslovení DDM v Děčíně ke spolupráci na větších akcích.

5. Spolupráce se ZŠ ve Varnsdorfu

Spolupracovat především v zájmové oblasti a koncipovat činnost.

6. Zlepšení propagace

Oslovování škol na začátku školního roku a nábor do zájmových útvarů. Nabídka prostřednictvím letáčků. Na konci roku dotazníky o co by byl zájem a nabídnout to po prázdninách v novém školním roce. Pro zlepšení propagace jsme navrhla harmonogram s propagační činností:

Tabulka 10: Harmonogram propagační činnosti

Harmonogram propagační činnosti	
Září	oslovení dětí ve školách, nábor do zájmových útvarů.
Prosinec	oslovení s nabídkou na jarní prázdniny, druhé oslovení měsíc před jarními prázdninami.
Březen	nábor dětí na letní tábory. Oslovení dětí na školách s nabídkou příměstských táborů, pobytovým táborů a ozdravných pobytů.
Červen	dotazníky ve školách – průzkum o jaké ZÚ by děti měly zájem v příštím školním roce.

8 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zjistit aktuální stav a navrhnout možnosti realizace volnočasových aktivit v DDM ve Varnsdorfu.

V teoretické části byl vymezen pojem volný čas a výchova a s ní spjatá historie výchovy. Byl zde také blíže specifikován a charakterizován DDM.

Praktická část byla věnována hodnocení současného stavu DDM ve Varnsdorfu. Při hodnocení situace DDM byla použita metoda SWOT analýzy a dotazníkové šetření. Dotazníkové šetření probíhalo na všech pěti základních školách ve Varnsdorfu, kde jsem zjišťovala především informovanost a zájem dětí o činnosti DDM. Šetřením bylo prokázáno, že je nutné v DDM ve Varnsdorfu rozšířit nabídku pravidelných zájmových aktivit o sportovní činnosti a zajímat se o nové trendy. Z dotazníkového šetření dále vyplynulo, že děti nemají zájem o pobytové tábory v současné podobě a proto je důležité vytvořit netradiční nabídku pobytových táborů, která u dětí zájem zvýší.

Na základě zhodnocení výsledků šetření jsem hledala možnosti realizace, které by nedostatky DDM odstranily. Zjištění z dotazníkového šetření a SWOT analýzy mi posloužila jako podklad pro přípravu plánu na období školního roku 2013/2014.

Předpokládám, že získané informace budou využitelné jako podklad pro další zkoumání problematiky a že práce poslouží k zlepšení stavu organizace.

9 Literatura

- HÁJEK, Bedřich – HOFBAUER, Břetislav – PÁVKOVÁ, Jiřina. 2008, Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy. Vyd. 1. Praha: Portál, 239 s. ISBN 978-80-7367-473-1.
- JŮVA, Vladimír. 2003, Stručné dějiny pedagogiky. 5. rozš. vyd.. 1. Vyd. V Paido. Brno: Paido, 91 s. ISBN 80-7315-062-X
- NĚMEC, Jiří. 2002, Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času: pro doplňující pedagogické studium. Brno: Paido, 118 s. ISBN 80-7315-012-3.
- PÁVKOVÁ, Jiřina. 2008, Pedagogika volného času. Vyd. 4. Praha: Portál, 221 s. ISBN 978-80-7367-423-6.
- PRŮCHA, Jan – WALTEROVÁ, Eliška – MAREŠ, Jiří. 2001, Pedagogický slovník. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Portál, 322s. ISBN 80-7178-579-2.
- PRŮCHA, Jan. 2009, Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru. 3., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 271 s. ISBN 978-80-7367-567-7.
- PŘADKA, Milan. 1999, Kapitoly z dějin pedagogiky volného času. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 93 s. ISBN 80-210-2033-4.
- SPOUSTA, Vladimír. 1994, Teoretické základy výchovy ve volném čase: (Úvod do studia pedagogiky volného času). 1. Vyd. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 183 s. ISBN 80-210-1007-X
- Školské zákony: (školský zákon, zákon o pedagogických pracovnících, zákon o výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy): výklad, prováděcí předpisy, souvisící předpisy: stav k 1. 9. 2008. Praha: Eurounion, 2008. 677 s. ISBN 978-80-7317-072-1.
- ŠTVERÁK, Vladimír. 1983, Stručné dějiny pedagogiky: Příručka pro studenty vys. škol připravujících učitele. 1. vyd. Praha: SPN, 380 s.

Internetové zdroje:

- Dům dětí a mládeže ve Varnsdorfu. Dům dětí a mládeže ve Varnsdorfu [online] [vid. 2012-09-30]. Dostupné z: <http://www.ddmvarnsdorf.eu/index.php>
- Dům dětí a mládeže ve Varnsdorfu. Nabídka zájmových kroužků pro školní rok 2012/2013. Varnsdorfu [online] [vid. 2012-09-30]. Dostupné z: http://www.ddmvarnsdorf.eu/ZU_2012-2013.pdf

Zákony a vyhlášky:

Vyhláška č. 74 ze dne 17. 2. 2005, o zájmovém vzdělávání. In: Sbírka zákonů České republiky. 2005, částka 20, str. 509 – 511. ISSN 1211-1244

Zákon č. 258 ze dne 11. srpna 2000, o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 74, str. 3622 – 3662.

10 Seznam příloh

Příloha A – dotazník

Příloha B – ilustrace

Příloha A

Ahoj,

dovoluji si tě oslovit s prosbou o vyplnění dotazníku. Dotazník mi poslouží k šetření o informovanosti Domu dětí a mládeže ve Varnsdorfu.

Vždy vyber jednu správnou odpověď:

1. Jsi
 - a) dívka
 - b) chlapec
2. Bydlíš ve Varnsdorfu?
 - a) ano
 - b) ne
3. Do jaké třídy chodíš?
 - a) 1. – 2. třída
 - b) 3. – 4. třída
 - c) 5. – 6. třída
4. Co nejraději děláš ve svém volném čase?
 - a) hraji hry na počítači
 - b) dívám se na televizi
 - c) sportuji
 - d) čtu knihy nebo studuji
 - e) nedělám nic
 - f) jiné, vypiš
 - g)
 -
 -
5. Setkal ses někdy v našem městě s volnočasovým zařízením Dům dětí a mládeže?
Víš, že existuje?
 - a) ano
 - b) ne
6. Využíváš kroužků, táborů a jiných akcí v DDM?
 - a) ano
 - b) ne, ale chtěl bych
 - c) ne, nemám zájem
7. Navštěvuješ v DDM kroužky? Pokud ano, kolik?
 - a) 1
 - b) 2
 - c) 3
 - d) 4 a více
 - e) žádný

8. V jaké oblasti by sis přál (a) kroužky nové?

a) sportovní	e) dramatické
b) výtvarné	f) přírodovědecké
c) hudební	g) turistické
d) taneční	
h) v jiné oblasti, vypiš	

.....

.....

.....

9. Který kroužek ti v DDM chybí a měl (a) bys o něj zájem? Vypiš:

.....

.....

.....

10. Jezdíš s DDM na tábory?

- a) ano
- b) ne

11. Účastnil ses někdy příměstského tábora, které DDM pořádá?

- a) ano
- b) ne

12. O jaký druh tábora bys měl (a) zájem příště?

a) příměstský	e) výtvarně-dramatický
b) cyklistický	f) tábor s rodiči
c) zahraniční ozdravný pobyt	g) nejel (a) bych vůbec
d) taneční	

Děkuji ti za tvůj čas, který si věnoval vyplnění dotazníku.

Dana Schürová

Technická univerzita v Liberci

Obrázek 1: Budova DDM Varnsdorf

Obrázek 2: Děti z příměstského tábora